

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI

KÉPES HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

V., Báthory-utca 24. szám.

(„Falu“ Országos Földművelésszövetség.)

Telefon: Automata 204—52.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetés díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások“ című füzetekkel együtt: Egész évre 4, 1/2 évre 2, 1/4 évre 1 P

Budapest, 1934.

XV. évfolyam, 21. szám.

1934. május 27.

A hitelszövetkezetek fejlesztését, a földbérlet-szövetkezeti mozgalom felkarolását kívánják a hitelszövetkezetek kongresszusán

Május hó 16-án tartotta meg az Országos Központi Hitelszövetkezet és a kötelekbe tartozó hitelszövetkezeti hálózat ezidei kongresszusát, amelyen többszáz vidéki hitelszövetkezeti vezető, valamint a magyar politikai és agrártársadalmi élet számos kiválósága vett részt. A kongresszust Beöthy László, az OKH elnöke nyitotta meg azzal a megállapítással, hogy a magyar hitelszövetkezeti hálózat az elmúlt esztendőben is sikerrel állott ellen a válság megpróbáltatásainak s minden tekintetben arra törekedett, hogy a hitelszövetkezetekbe tömörült kisemberek helyzetét megkönnyítse.

Ezután Radics József református lelkész, a ceceli hitelszövetkezet elnöke, tartotta meg igen érdekes előadását a *fülleres tőkegyűjtésről*, a „heti betét“-ről, amely egyetlen községben — heti 10 filléres alapon — 35.000 pengőt eredményezett. Ecsatolta a lelkes összefogás erejét, amely ezt a tőkét ma össze tudta hozni, hogy a falu legszükségesebb hitelgénye ki legyen elégíthető, s ajánlotta, hogy ezt a rendszert tegyék újból országossá.

Az előadáshoz Schneider János, a Szekszárdi Népbank Szövetkezet vezérigazgatója, Lengyel János hűgyészi és Vida János győri hitelszövetkezeti elnök szölközött hozzá.

»A szövetkezetek a gazdasági háboruban«

Ezután Antal István dr. miniszteri tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóosztály főnöke tartott nagyvonalú előadást „A szövetkezetek a gazdasági háboruban“ címmel. Bevezető szavaiiban megállapította, hogy a világháboru befejezése óta folyó gazdasági háboru Magyarországgal szemben azt tüzte ki céljául, hogy gazdasági acélgűrüt fonjon az ország köré, valóságos vesztegár alá helyezte az ország termelőerőit s ekképpen megakadályozva a nemzeti élet erőinek kialakulását, belső gazdasági anarchiát s szociális nyugtalanságot, általános tömegelégületlenséget idézzen elő azzal a számítással, hogy a tömegelégü-

letlenség azután olyan politikai rendszerváltozást tud kikényszeríteni az országban, amely azt teljesen kiszolgáltatja a kisanant gazdasági, politikai és hatalmi céljainak.

— Nagy történelmi érdem illeti meg a csonkaország kormányait, — folytatta az előadó — hogy e törekvés ellen kezdettől fogva felvették a küzdelmet s azt mind a külső: nemzetközi fronton, mind a belső: gazdasági és szociális fronton erélyesen és sikerrel viszik előre. Nem sikerült ellenfeleinknek az a törekvése, hogy elzárják a magyar gazdasági életet a külföldtől. A kormány céltudatos külkereskedelmi politikája — ha messzebb is, mint a természe-

tes szomszédos piacok — új, kiadós és biztos felvevőhelyeket biztosított a magyar agrárkivitel számára, amelyek birtokában a termés elhelyezése nem okoz gondot. Egyben céltudatos belső gazdasági és szociális politikával annyira megerősítette az ország termelőrétegeinek — különösen azonban a gazdasági háboru által leginkább fenyegetett földmives-kisembereknek — gazdasági és szociális ellenálló erejét, hogy ellenfeleinknek az a számítása, hogy a nemzet belső ellenálló ereje összeomlik s ezzel az ország egy olyan középeurópai államrendszerbe lesz kénytelen bevonulni, mely nemcsak függetlenségének, de jövő nemzeti célkitűzésének is a fel-

A világbajnokságon résztvevő magyar válogatott labdarúgócsapat tisztelgő látogatása Gömbös Gyula miniszterelnöknél

adásával jár majd, meghiusultnak tekinthető. A most lezáródott római tárgyalások olyan szilárd gazdasági és politikai alapot biztosítottak az ország külpolitikája és gazdaságpolitikája számára, hogy Magyarországot érdekei, sorsa, jövője ellenére egy vele ellenséges érületű államsoportolásban való részvételre többé kényszeríteni nem lehet.

— A nemzet körül tobzódó gazdasági háború belső frontjának legkitűnőbb, leghatásosabb védekező fegyverei voltak és lesznek a magyar agrárszövetkezetek, különösen a hitelszövetkezetek. E szövetkezetek azzal a tevékenységükkel, hogy kiegyenlítik a társadalmi ellentéteket, felszínre hozzák, meghatványozzák és megszervezik a legkisebb termelőerőket, olyan szilárd belső gazdasági és szociális helyzetet teremtenek, amely alkalmas arra, hogy a termelő kisemberek számára a legnagyobb megpróbáltatásokat is elviselhetőkké tegye. Viszont pozitív alkotó munkájukkal, tehát azzal, hogy a hitelszövetkezetek: a hitelezés megszervezésével és kiterjesztésével, a fogyasztási szövetkezetek: az áruellátás normalizálásával, a tejszövetkezetek: a tej és egyéb értékesítés megszervezésével a termelő kisember segítségére sietnek és megakadályozzák a gazdasági válság hullámaiban való elmerülését, olyan nagyjelentőségű védekező tevékenységet fejtenek ki a nemzet javára a gazdasági háborúban, hogy a szövetkezeteket a nemzet minden rétegének: kormánynak, társadalomnak, közvéleménynek egyaránt méltányolni s munkájukban támogatni kell.

Előadásának befejeztével határozati javaslatot terjesztett elő, amely felkéri a kormányt, hogy a hitelszövetkezeti mozgalom áldásos tevékenységének kiépítése végett, e mozgalomnak adassék meg mindaz a lehetőség, ami a hitelszövetkezetek közérdekű működése fokozásához és kiterjesztéséhez nélkülözhetetlen.

Antal István nagyszerű előadásához, amelyet több ízben megszakított a kongresszus tapsa és tetszésnyilvánítása, Kocsán Károly országgyűlési képviselő, Csernay Máttyás hódmezővásárhelyi, Somogyi József fülöpszállási és Thury Károly főtí hitelszövetkezeti elnökök szóltak hozzá.

Schandl Károly dr. előadása

Schandl Károly dr., az OKH alnökö-vezérigazgatója tartotta meg ezután előadását *A nemzeti birtokpolitika és a földbérlőszövetkezeti mozgalom* címmel. Előadásában emlékeztetett Károlyi Sándor gróf mondására: „Akié a föld, azé az ország.” Miután az 1920-ban megindított földreform még nincs befejezve, szükség van nemzeti és népies birtokpolitikára, amelynek alapja Darányi Ignác 1908-ban készített birtokpolitikai ja-

vaslata lehet. Ez a javaslat a földbérlőszövetkezetek alakítását, valamint a parcellázások és telepítések keresztülvitelét vette programmba.

— Miután a telepítéshez nagyobb tökeerőre van szükség, a nemzeti birtokpolitika legfontosabb előiskolája ma a földbérlőszövetkezeti mozgalom, amely nagy mértékben csökkenti a tulajdonbajuttatás veszélyét és kockázatát. Az OKH kötelékében 1907-ben indult meg a földbérlőszövetkezeti mozgalom, és negyed évszázad alatt 102 földbérlőszövetkezet működött közel százezer katasztrális hold földön. Ezek a szövetkezeti bérleteken mintegy százezer földműves találta meg boldogulását. A továbbiakban vázolta a hitelszövetkezeti földbérlő-csoportok nagy, szociális termelési és gazdasági előnyeit, majd előadása végén határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben a kongresszus kimondotta, hogy miután a nemzeti birtokpolitikának legjobban bevált előkészítő útja a földbérlőszövetkezeti mozgalom s a telepítési politikának is legjobban nevelő iskolája, kívánatosnak tartja, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet és a kötelékébe tartozó hitelszövetkezetek jokokozott mértékben karolják föl a földbérlőszövetkezeti mozgalmat.

*

A nagy érdeklődéssel fogadott előadásához Krüger Aladár dr., Koródy-Katona János és Farkas Elemér országgyűlési képviselők, továbbá Prehoffer Lajos mélykúti hitelszövetkezeti ügyvezető szóltak hozzá.

Krüger Aladár orsz. képviselő szerint szükséges volna, az évek óta sürgetett földbérlőszövetkezeti törvény mihamarabbi benyújtása. Koródy-Katona János ugyancsak a földbérlő szövetkezetek minél szélesebb rétegekre kiterjedő munkáját és propagandáját sürgette. Kérni kell a kultuskormányt, hogy a vallási és alapítványi birtokokat földbérlő szövetkezetek útján adják bérbe. Farkas Elemér országgyűlési képviselő szerint a telepítés problémái nem oldhatók meg a földbérlőszövetkezeti mozgalom fölhasználása nélkül.

A nagyszerű kongresszus befejezése után az OKH közgyűlése folyt le. A közgyűlés melegekkel vette tudomásul, hogy az intézet a válságos pénzügyi és gazdasági viszonyok ellenére igen eredményes tevékenységet fejtett ki az elmúlt esztendőben. Majd a közgyűlés a 452.878.08 P üzleti fölöl foglalt felosztásáról intézkedett és Ferdinándy Bertalan, Ottlik Ivánt, Mailáth József gróft, Nagy Emil dr.-t és Pesthy Pál dr.-t egyhanguan megválasztotta igazgatósági tagoknak.

A közgyűlés után a résztvevők a városi Gündel-féle vendéglőben a hagyományos ebédre jöttek össze, amelyen Schandl Károly dr. mondott nagyhatású beszédet a hitelszövetkezeti mozgalom nemzetépítő és fenntartó hivatásáról.

Mutasd meg szomszédodnak is a VASÁRNAP-ot!

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház május hó 15-iki ülésén a kereskedelmi tárca költségvetését tárgyalták. A vita befejezése után Fabinyi Tihámér kereskedelemügyi miniszter mondott beszédet, amelyben kijelentette, hogy nem nyugszik addig, amíg összes utjainkat jobb állapotba nem hozza. 995 községnek egyáltalán nincs még megfelelő útja. De két év alatt mégis sikerült 663 kilométernyi bekötő utat építeni. A tanyai lakosság postai szolgálattal való ellátása egyre nagyobb mértékben folyik. A kisiparosok igen nehéz helyzetben vannak, rajtuk feltétlenül segíteni kell. A háziipart olcsóbb nyersanyaggal, exportkedvezményekkel igyekszik a kormány segíteni. Ide kapcsolják a népművészet megmentésének kérdését is. Az idegenforgalomba bele kell kapcsolni a vidéket is. Az idegenforgalom valuta-szerző ipar, fejlesztéséhez tehát ragaszkodnunk kell.

A tárca költségvetését a Ház megszavazta.

A május hó 16-iki ülésén a külügyi tárca költségvetése került sorra. A hozzászólások után Kánya Kálmán külügyminiszter mondotta el az expozéját. Megállapította, hogy minden nehézség ellenére helyzetünk felfelé ívelő irányt mutat. A magyar-osztrák viszony sohasem volt olyan jó, mint most. A római megállapodások három független államnak hagyományokon, érdekközösségen és kölcsönös rokonszenven alapuló együttműködését jelentik. Most, hogy sikerült a csehszlovák piactól függetleníteni magunkat, még sem akarjuk javult helyzetünket kihasználni, sőt szívesen közeledünk azokhoz az államokhoz, amelyekben megvan a hátsógondolat nélküli jóakarat. Bizik abban, hogy az erre hivatottak a magyarság nagy perét mégis csak az igazi béke érdekeinek megfelelően fogják eldönteni.

A Ház elfogadta a tárca költségvetését és áttért az igazságügyi tárca tárgyalására.

A május hó 17-iki ülésen Lázár Andor igazságügyminiszter mondotta el beszédét. Bejelentette, hogy minden erejével a tagosítás erőteljes folytatására törekszik. 3500 községből 2800 község határa nincs még tagosítva. Foglalkozik azzal a problémával, miként kellene lehetővé tenni a birtok összetartását a gazdálkodó jogutódjának kezében. Utalt arra, hogy a védett gazdáknak csupán egy százaléka kérték eddig a védettség megszüntetését. Főlemelő jelenség, hogy Magyarországon a bűncselekmények száma a legutóbbi időben nem emelkedett, hanem inkább visszafejlődést mutat.

A Ház a tárca költségvetését elfo-

gadta, majd áttértek a kultusztárca költségvetésére.

A május hó 18-iki ülésén, a vita befejezése után Hóman Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter válaszolt a vita szónokainak. A miniszter bejelentette, hogy 5400 felekezeti tanító van, aki egy-két havi fizetését nem kapta meg. Közülük kétezer igen súlyos helyzetben él. Az állam hajlandó átvenni az egyházi adójövedelmeknek az iskolákra fordított részét és a kérdést gyökeresen rendezni. A terményilletmények kérdése előkészítést igényel.

A Ház a tárca költségvetését elfogadta. Május hó 19-én, szombaton és május hó 22-én, kedden a Ház nem tartott ülést.

Hősök napja...

Husz éve, hogy az ágyuk megdőrdültek és megáradt a földkerekség legnagyobb vértengere: a világháború, amelyhez hasonlót eddig emberi elme elképzelni sem tudott, sem nem mert volna. Husz éve, hogy csordulni kezdett a hősi magyar vér, az apák, a hibészek, a jegyesek, a fiak és testvérek vére a világ mind a négy tája felé. Husz éve s nekünk, könnyektől homályos szemű magyaroknak, mintha ezer éve lett volna, az alpári mezőn, Árpád idejében, vagy Nándorfehérvárnál a Hunyadi küzdelmei közepette, — és látjuk is a hős Dugovics Tituszt, ahogy a törököt magával rántja — ép úgy látjuk, mint a branyiszközi hőseket, vagy a doberdói halálkutatlanok oroszlánjait. Nini! Hát nincs is időbeli különbség? Csak hősök vannak, magyar hősök. Örökkévaló, örökké élő és soha el nem muló magyar hősök, akiknek vére áztatta ezt a szent magyar földet s ha kellett, hullott érte idegen sziklán, sivatagon, mocsáron, pusztán akár az egész világ hatalmával szemben is. Örökkévaló és örökké élő magyar hősök, ennek a földnek meg nem szűnő szivdobbanásai. Az örök magyar élet szent biztosítékai, akik egyik vagytok mind az évezredek át. Akik között nincs és nem is lehet időbeli különbség, mint az édes anyaföld évről-évre megújuló erejében, amely az életet, erőt és önbizalmat nyújtja s amelyhez a vér meg nem szűnő akaratanak örök harmatát hullattatók. Husz év, ezer év, évszázadok — egy az! A hős az élni akaró nemzet lelkiismerete és jaj volna annak a népnek, amely hőseiről megfeledkezik. Az meghalt a feltámadás reménye nélkül, mert a gyáváság s lemondás bélyegét önmaga sütötte homlokára. Nem hősök vére áztatta földet érdemel az, hanem a sivatag égető homokját, amelyet a megsemmisülés tengerébe sodor a sors kérlelhetetlen viharja . . .

Görgey Arturnak

a szabadságharc vezérének szobra, melyet május hó 21-én, pünkösdi hétfőjén leplezték le Miskolcon.

Idegenforgalom...

Néhány évtizeddel ezelőtt Magyarország idegenforgalmáról még beszélni is alig volt érdemes. Olyanforma volt a helyzetünk a régi monarchiában, mint a mensebeli hamupókéé, akit a konyhában rejtettek el a vendégek elől, hogy senki se láthassa. Pedig akkor is voltak már országok, köztük a mi évszázados társunk, Ausztria is, amelyeknek fő jövedelemforrását éppen az idegenforgalomból befolyó bevétel biztosította. Ma már másként kezd alakulni a helyzet a mi szempontunkból is, ahogy a Székesfeváros Idegenforgalmi Hivatalának közölt jelentéséből megállapíthatjuk. Az idegenforgalom révén csonka hazánk is hatalmas gazdasági bevételi forráshoz jutott: a tavalyi bevételek hivatalos becslő számítások szerint 28 és negyved millióra értékelhetők. Hazánkat tehát kezdik felfedezni azok is, akik eddig jóformán nem is tudtak róla. Amikor ezt az öröndetes jelenséget tudomásul vesszük és jólesően számolunk vele, egyben törekedjünk a jelentőségéhez alkalmazkodni is. E sorokat mi nem a nagy szállóknak s az intézkedő hivataloknak írjuk, hanem a magyar falvak értelmes és a megváltozott viszonyokkal számolni tudó be-

40 éve a világot uraló eredeti angol THE CHAMPION és Láng kerékpárokat havi 16 és 20 pengős részletre. Kerékpáralkatrészeket nagyban gyári árban. Külső gumi 5.80, belső 1.50, pedál párja 2.50, sárvedők 1.50. Láng Jakab és fia kerékpárnagykereskedés Budapest, József-körút 41. Képes árjegyzék ingyen!

látásos lakóinak. Aki felkeres bennünket, az a mi kedves vendégünk s minél messzebből jött, annál inkább az. Ha meg pénzt is hoz, — elsörendű és boldogulást jelentő külföldi valutát — hogy azt nálunk elköltse, akkor még inkább kötelességünk, hogy minden tekintetben szolgálatára álljunk és kedvét keressük, hogy máskor is eljőjön és ismerőseit is magával hozza. Ez áll természetesen a szép és barátságos magyar falvakat felkereső honfitársainkkal szemben megnyilvánuló magatartásra is. Udvariasság, előzékenység, figyelem mindig a boldogulás egyengető utjai. Közöny, nemtörődömség csak a foltot és kolostarisznyát növeli. A jó bánásmód híre mesz-sze megy, de messziről is visszahozza, akivel szemben alkalmaztuk . . .

A világ agrárvezérei Budapesten

A Budapesten, június hó elsején kezdődő XVI. Mezőgazdasági Kongresszusra és a vele kapcsolatos nemzetközi értekezletre nagy számmal érkezőnek be az összes agrárországokból jelentkezők a földművelésügyi minisztériumban működő kongresszusi irodához. Acerbo olasz földművelésügyi miniszteren kívül — aki a közel kétszáz főnyi olasz delegációt vezet — újabban Jutila finn földművelésügyi minisztert jelentették be. Foudakowski, a lengyel gazdaszervezetek országos elnökének vezetése alatt már eddig hetven főnyi lengyel delegáció jelentkezett. Várják Darré német földművelésügyi miniszter érkezését is, aki ugyancsak közel száz főnyi német agrár-kiküldöttel vesz részt a kongresszuson. A franciákat De Vogüé márkí, a Nemzetközi Mezőgazdasági Bizottság elnöke és Massé volt kereskedelemügyi miniszter vezetése alatt a legtekintélyesebb francia agrárvezérek képviselik. A bolgár delegáció, mely maga husz előadót állított ki, nyilván szintén az új földművelésügyi miniszter vezetésével érkezik Budapestre. Európa valamennyi állama bejelentette már több tagu delegációját, höztük Románia Camarascchesco volt földművelésügyi miniszter és Csehország Brdlík volt földművelésügyi miniszter vezetése alatt szintén tekintélyes számu küldöttséggel. De beérkezett már az Egyesült Államok, Ausztrália, Japán, a kínai kormány és más tengerentuli államok képviseleteinek jelentkezése is.

Minden jel arra vall, hogy a budapesti agrárkongresszuson a mezőgazdaságnak nemcsak számban, de súlyban is legjelentősebb képviseletei találkoznak, mely körülmény a magyar területen tartandó Nemzetközi Agrárkongresszust erősen kiemeli az utóbbi időben tartott kongresszusok köréből.

VILÁGKRÓNIKA

A jugoszláv határközegek súlyos tulkapásai ellen a magyar kormány — mint ismeretes — a Népszövetséghez fordult. Ezt a lépést azután tette, hogy előzetesen közvetlen tárgyalással eredménytelenül kísérte meg a jugoszláv kormánynál a sérelmek orvoslását. A belgrádi kormány azzal felelt a magyar kormány lépésére, hogy Juro Tomisichot, a jugoszláv külkereskedelmi hivatal vezetőjét, aki kereskedelmi tárgyalások folytatása végett Budapesten tartózkodott, *vissza-rendelte Belgrádba.*

Sir Robert Gower egyik legutóbbi cikkében a szerb határsértésről szóló magyar beadvánnyal foglalkozik és azzal egybehangzóan sürgeti, hogy a Népszövetség pártatlan vizsgálat útján találjon módot a Magyarország és szomszédai közötti ellentétek elintézésére.

— Az alsóház ügyrendjén — folytatja a cikk — egy javaslat szerepel, amelyet én és közel kétszázötven társam irtunk alá. Ez a javaslat indítványozza, mondja ki a Ház azt a meggyőződését, hogy az európai béke érdeke és a magyar nemzet iránti igazságosság egyaránt követeli a trianoni szerződésnek olyan módosítását, amely szerint a magyar királyságnak visszaadják lényegileg magyarok területeit. Szólítsa fel a Ház az angol kormányt, hogy ezt az ügyet a legelső alkalommal a Népszövetség elé vigye. Én és társaim, akik aláírtuk a javaslatot, meg vagyunk győződve, hogy mindaddig, amíg a Népszövetség nem kezd meg bátran és pártatlan módon Magyarország jelenlegi határainak felülvizsgálását, a világbékét nagyon komoly veszedelem fenyegeti.

Henderson, a leszerelési értekezlet elnöke az értekezlet főbizottságát május hó 29-re egybehívta. A főbizottság ülésének tárgysorozata: 1. Az elnökség bejelentése. 2. A leszerelési értekezlet további munkarendjének megállapítása.

Bulgáriában május hó 19-én megszünt a parlamentáris kormányzás és a király Georgieff Kimon volt minisztert nevezte ki miniszterelnökké, aki pártokon felül álló nemzeti kormányt alakított és a pártrendszer teljes kikapcsolásával diktatura útján igyekszik megvalósítani a nemzeti egységen felépülő új rendet. A hosszú időn át tartó hiábaváló politikai küzdelmek meddőségre kárhoztatták a bolgár parlamentet s az egymással szemben álló pártok hatalmi törekvései, továbbá a kommunista elemek egyre észrevehetőbb mozgolódása miatt vált szükségessé, hogy Boris király érelyes lépésre határozza el magát s olyan kormányzatot állítson az ország élére, amely a nép nemzeti erőt ismét összekovácsolja.

A földhöz jutottakkal szemben a kimozdítást lehetőleg mellőzni kell, rendeli nagyon helyesen a földművelési miniszter

Kállay Miklós dr. földművelésügyi miniszter rendeletet intézett a gazdasági albizottságokhoz a földhöz jutottak elleni kimozdítási eljárás megindítását megelőző eljárásra vonatkozó rendelkezések helyes értelmezése és alkalmazása ügyében. Eszerint a községi előjárásnak a kimozdítási eljárás megindítása előtt részletesen megokolt előterjesztést kell tennie a pénzügyigazgatóságnál arra, elrendeltessék-e a kimozdítás, vagy a földhöz jutottak megfelelő halasztást adjanak a fizetésre. Csak a pénzügyigazgatóság által az előterjesztésről hozott határozat jogerőre emelkedése után, illetve az esetleg engedélyezett fizetési kedvezmény be nem tartása után van joga a kerületi előjárásnak arra, hogy a pénzügyigazgatóság útján a kimozdítás elrendelése végett a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságához előterjesztést tegyen,

mert az elv az, hogy a földhöz jutottak tartozásait fizetési kedvezmény útján rendezhessék és így a kimozdítási eljárást velük szemben a lehetőségig mellőzzék.

A földművelésügyi miniszter az Országos Falusi Kislakásépítési Szövetkezet érdekeinek megóvására is adott ki rendeletet. Elrendelte ugyanis, hogy a gazdasági albizottság, mielőtt házhelyjuttatás, vagy a házhelynek a megváltást szenvedő részére való visszaadása tárgyában határozna, hívja fel a FAKSz-ot annak közlésére, terhelje-e az ingatlan a szövetkezet által folyósított kölcsön. A kölcsönrel terhelt házhelyet a gazdasági bizottságnak olyanok részére kell juttatnia, akik az ingatlan egyébként is dologi teherként terhelő kölcsön törlesztését nemcsak elvállalják, hanem annak visszafizetésére kellő anyagi erővel is rendelkeznek.

Miért fáj a szekérfuvar a pesti teherautósoknak?

Az elmúlt napokban Budapesten gyűlést tartott a Magyar Szállítványozók Országos Egyesülete és ezen a gyűlésen úgy a szállítványozók, mint a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara megbízottja igen élesen foglaltak állást a mindjobban terjedő szekérfuvarozás ellen és szigorú közbelépést kértek a kereskedelemügyi minisztériumtól. A minisztérium képviselője azonban úgy vélte, hogy a szekérfuvarozás egyelőre nem jelent veszélyt sem a magyar államvasutak, sem pedig a teherfuvarozók részére, ha azonban még jobban elterjedne, akkor a minisztérium is állást foglal majd ebben a kérdésben.

Miután a szekérfuvarozók csaknem teljes számban a falusi lakosság köréből kerülnek ki, akik ezzel a keserves és fáradságos munkával akarnak valamelyes jövedelemhez jutni, szükségessé tartottuk, hogy az érdekelteket megkérdezzük, vajjon miért e nagy felzudulás?

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarához beérkezett jelentések szerint a szekérfuvar mind nagyobb részét képezi a vidékről való elfuvarozásnak és miután az árak tekintetében is az a helyzet, hogy annak az árumennyiségnek a fuvarozása, amely vasuton 100 és teherautón 75 pengőbe kerül, falusi szekérrel való fuvarozás esetén mindössze 40 pengőbe kerül, érthető az, hogy a falusi szekér, mint hosszufuvarozási eszköz mind-

jobban tért hódít. Előfordulnak, még pedig igen gyakran, olyan esetek is, hogy Budapesttől körülbelül 300 kilométernyire eső községekből hoznak fel terményárut tengelyen a fővárosba, itt aztán iparcikkokkal, fűszeráruval újra megrakják a szekeret és az szépen visszakocog a falujába.

A szállítványozók véleménye szerint ez ipari kihágást képez, mert a fennálló törvények szerint a gazdáknak joguk van ugyan a gazdaságban felhasznált fogattal akkor, amikor a gazdaságban nincs munkájuk, fuvarozást vállalni, de ez a fuvarozás csak mellékfoglalkozás lehet; szerintük időről-időre előfordulhat az, hogy a gazda egy-egy alkalmi fuvar vállalt, de ez a távolságot illetően nem mehet túl a környékbeli piacokon. Tehát például a Kecskemét-vidéki gazda vállalhatja azt, hogy árut fuvaroz be Kecskemétre, vagy árut hoz ki a falujába Kecskemétről. De akkor, amikor a gazdák arra is vállalkoznak, hogy 100, 200, sőt 300 kilométerről fuvaroznak és amikor állandóan vállalnak fuvarokat, ezt már nem lehet mellékfoglalkozásnak tekinteni, sőt annak, aki ezt csinálja, a fuvarosok véleménye szerint, fuvarozói iparengedélyt kell kiváltania. Az autófuvarosok a tetejében azt kívánják, hogy a szekérfuvarosokat is rendszabályozzák, éppúgy mint őket, tehát csak az iparengedélyük területétől számított 20—30 kilométer körzetben engedjék meg

részükre a fuvarozást. Különösen nehezményezik az autófuvarosok azt, hogy a székérfuvarozók között állítólag sokan vannak olyanok, akik nem tekinthetők kiscgazdáknak, földjük, gazdaságuk nincs, lovat, kocsit csak fuvarozás céljára tartanak, tehát kifejezetten iparosoknak tekintendők és mégis mint kiscgazdák iparendelő nélkül üzik a fuvarozást.

A kereskedelemügyi minisztérium megbízottjának nyilatkozata alapján úgy látszik, hogy közvetlen veszély nem fenyegeti a gazdalakosságnak ezt

a mellékkeresetét. Ami pedig a jövőt illeti, azt hisszük, az egyetlen és legkiadósabb segítés az volna, ha a viszonyok megváltozásával a kiscgazdák a földjükből meg tudnának élni, mert ebben az esetben bizonyára nem vállalkoznának ilyen fátaszto és soknapi elfoglaltságot igénylő munkára, azért, hogy egyméhány pengőt megkereshessenek. És ha a viszonyok jobbra fordulnának, akkor az autófuvarosok is biztosan nagyobb forgalmat bonyolítanának le és legjobban megtalálnák számításukat.

igy alkalmuk legyen bevezetni a magyar fogadott testvért a házirendbe és a gazdasági munkálatokba. Egy hét után gyülekeztek a német ifjak Halleban és utaztak Magyarországra, ahol megérkezésük után, Budapesten, a Faluszövetség székházában vártak rájuk a magyar szülők és mielőtt elhagyták volna a fővárost, megtekintették a Nemzetközi Vásárt is.

Egy évtized leforgása alatt alkalmunk volt meggyőződni arról, hogy a gazdaifjusági csereakciónak, vagyis ennek a gyakorlati iskolának milyen nagy gyakorlati haszna van. Mennyire más az, ha a fiatal gazda, aki nemcsak olvas, nemcsak előadásokat hall arról, hogy külföldön milyen fejlett a mezőgazdaság, hanem hosszú hónapokon át mint a német gazdálkodó család tagja részt vesz az előforduló gazdasági munkákban, tehát valóban gyakorlati tapasztalatok révén ismerheti meg azokat az eszközöket is, amelyeknek felhasználásával sikerül az ottani magas színvonalat elérni.

Magyar gazdaifjak Németországban

Ezelőtt tíz évvel indult meg a magyar-német gazdaifjusági csereakció s azóta minden tavaszkor a magyar gazda- és földmivestársadalom fiatal hajtásai, a jövő gazdanemzedékének csoportjai nyernek elhelyezést német gazda-családoknál, hogy ebből a mintatorzából az eltöltött félév után gazdag gyakorlati tapasztalatokkal térjenek vissza a magyar szülői házhoz. Amilyen bensőséges volt az elindulás előtt a Faluszövetségben tartott búcsúünnepély, éppen olyan szeretettel fogadták a magyar ifjakat, akik e sorok írójával érkeztek meg Németországba, az ottani mezőgazdasági intézmények vezetőihez. Az ifjak egyrésze még a központi elosztó helyre való beérkezés előtt Drezdában és Lipsében elvált, a társaság zöme pedig Halle városáig utazott. Itt már vártak reánk a volt német csereifjak

és a német szülők, akik közül ez évben is sokan vállaltak magyar ifjakat.

A német gazdaifjak, mielőtt Magyarországra indultak volna, egy héttig együtt voltak a német szülői házban a magyar gazdaifjakkal, hogy

Felhívás a Németországban elhelyezett magyar gazdaifjakhoz!

Kedves fiatal Gazdatársaim!

Hallei elválásunk alkalmával azzal búcsuztam el Tőletek, hogy ne feledjétek egy pillanatra sem azt, hogy a mindennapi életben, a messze idegenségben Ti a magyar nemzet fiai vagytok és a Ti viselkedésetek után fogják megítélni ezt a sokat szenvedett magyar fajt. Örömmel állapítom meg, hogy Ti is méltó utódjai vagytok azoknak a kiváló gazdaifjak-

nak, akik egy hosszú évtizeden át évenként újabb és újabb csoportokkal növelték azok számát, akik a tavasztól őszig terjedő időt Németországban töltötték, hogy az ott szerzett tapasztalatokkal visszatérve a hazai röghöz, itt saját maguk, családjuk és ezen keresztül a haza érdekeit szolgálhassák. Remélem, hogy továbbra is büszke lehetek majd Reátok, de nemcsak én, hanem Szövetségünk és az egész magyar gazda- és földmivestársadalom, mert Ti nemcsak most, hanem visszatérésetek után is minden olyan alkalommal, amidőn a földmives- és gazdatársadalom érdekeiről van szó, ott kell, hogy legyetek és nemes példaadástokkal ki kell tünjetekek. Arra kérlek Benneteket, hogy beosztási helyeteken, mint a család tagjai a Reátok bízott feladatokat Tőletek telhető tökéletességgel, nemes igyekezettel végezzétek el és alkalmazkodjatok a családi rendhez, legyetek szerények, hogy azt a szeretetet, amellyel Benneteket fogadtak, meg is tudjátok hálálni.

A német ifjakkal az utazásunk Halletől Budapestig a Tiétekhez hasonlóan nagyon szép volt. A megérkezés után mindjárt a Faluszövetségbe mentünk, ahol már vártak bennünket a magyar szülők, akik a német fiukat átvéve, megtekintették velük a Nemzetközi Vásárt és csak azután tértek haza. Igéremtemhez hiven gondoskodtam arról, hogy a Vasárnap-ot beosztási helyeteken hétről-hétre megkapjátok és ezuton is felhivlak Benneteket arra, hogy rövid levelekben, amit majd az ujság-

A jövő pilótája a legnagyobb magyar repülő sirjánál . . .

A hősi halált halt Endresz György és Bittay Gyula magyar repülők sirját a katasztrófa évfordulóján megkoszorúzták a budapesti Kerepesi-uti temetőben. A kegyeletos ünnepség egyik legmeghatóbb jelenete: Berta Ottó jövendő magyar repülő pilótáruhába öltözve imát mond a sirnál

ban közzéteszünk, írjátok meg a fontosabb eseményeket, amik ott veletek előfordultak és ami bizonyára barátaitokat és ismerőseiteket is érdekelni fogja.

A *Vasárnap* következő számában közölni fogom a Németországban elhelyezett magyar ifjak pontos címét is. Ha a címzésben hiba lenne, úgy közölnétek azonnal velem.

Mindnyájatoknak legjobbakat kíván, gazdatársi üdvözlettel

TÖLGYES ISTVÁN dr.,
igazgató.

Filléres gyorsvonatok

A MÁV igazgatósága május hó 27-én, vasárnap a következő filléres gyorsvonatokat indítja: 1. *Budapest-ről Szegedre*. A menettérti jegy ára 4 pengő. 2. *Budapest-ről Kaposvárra*. A menettérti jegy ára 4.30 pengő. 3. *Budapest-ről Szekszárdra*. (Sárközi népünnepség.) A menettérti jegy ára 3.60 pengő. 4. *Budapest-ről Pécsre*. A menettérti jegy ára 5 pengő. 5. *Budapest-ről Gyöngyös és Egerbe*. A menettérti jegy ára Gyöngyösre 2.40 pengő, Egerbe 3.30 pengő. 6. *Török-szentmiklósról Budapestre*. (Nyugati pu.) A menettérti jegy ára 2.60 pengő. Erre a vonatra Szolnokon is fel lehet szállni. 7. *Pécs és Bajáról Szekszárdra*. A menettérti jegy ára Pécsről 2 pengő, Bajáról 1.60 pengő. 8. *Miskolcra Eger és Gyöngyösre*. A menettérti jegy ára Egerbe 1.80 pengő, Gyöngyösre 2.40 pengő. 9. *Békéscsábáról Egerbe*. Erre a vonatra Mezőberény, Békéscsaba, Gyoma és Mezőtúr állomásokon is fel lehet szállni. A menettérti jegy ára 5 pengő.

Junius elsejétől filléres gyümölcs csomagokat vesz fel a posta

Fabinyi Tihámér kereskedelmi miniszter legutóbb azt a bejelentést tette, hogy a posta *junius 1-től kezdve újból életbelépteti a filléres csomagok bevált rendszerét*, abból a célból, hogy olcsóbb szállítást és szélesebbkörű fogyasztást biztosítson az *alföldi friss gyümölcsnek*. Nagyfotóssága intézkedés ez, amely az idén november hó 15-ig lesz segítségükre a termelőknek.

A reform úgy megy végbe, hogy 20 kilóig az úgynevezett *sulydíjnak felét elengedi a posta*. Tíz kiló gyümölcs szállítási költsége 100 kilométer távolságról (amennyire például Budapest-től Cegléd esik) eddig 1 pengő volt s *ezentúl csak 50 fillér lesz*. Ötven km távolságról pedig 10 kiló gyümölcsöt, az eddigi 50 fillér helyett *25 fillérért fognak szállítani*. Ehhez az alapdíjhoz járul azonban még a *szállítólevél 11 filléres költsége*, továbbá a *kézbesi-*

tési díj, amely Budapesten 1 kilóig 12 fillér, 10 kilóig 24, 20 kilóig 32 fillér. Ugyanez a kézbesítési költség a vidéken 8, 20 és 24 fillér tesz ki.

Ezzel a reformmal *tavaly már 99.604 darab filléres csomag ment szét gyümölcssel az országba, átlag 5—10 kilogrammos sulyban*. Vagyis ezen a ré-

ven száz vagon gyümölcs mozdult meg. Most kezdenek szervezkedni a vidéken a *csopartos szállítások is*. Gyöngyösön például egyes termelők és kereskedők ki akarják használni azt, hogy *csopartos küldeményeket egy szállítólevéllel lehet feladni*, vagyis így ez a költség még olcsóbb.

Kulturházat avatott Apagy község

Május hó 13-án, vasárnap avatta fel és adta át rendeltetésének kulturházát az *apagyi Faluszövetség*.

A felavató ünnepség istentiszteletekkel kezdődött, amelyek után a diszbeöltözött falu népe a kormány képviselőjében megjelent *Mikecz Ödön* dr.-nak, Szabolcs vármegye főispánjának és *Virányi Sándor*, Szabolcs vármegye alispánjának képviselőjében megjelent *Mikecz László* dr. vármegyei főjegyzőnek, valamint a vármegyei előkelőségeknek fogadására vonult ki.

A érkező vendégeket a képviselőtestület élén a községi bíró, majd a *Faluszövetség* központjának kiküldöttje, *Wieser Béla* titkár üdvözölte. Tisztelgő leventeszázad sorfala között vonultak az előkelőségek a kulturházhoz, melynek bezárt ajtaja előtt az apagyi Faluszövetség elnöke: *Fényes Gyula* földbirtokos mondott üdvözlő beszédet és felkérte a főispánt, hogy a kulturházat rendeltetésének adja át.

A diszközgyűlésen a község egész lakossága megjelent. A Faluszövetség központját *Wieser Béla* titkár, a Jegyzők Országos Egyesületét *Pogány József* dr. főtitkár, a szabolcsvármegyei jegyzőegyesületet *Héry János* elnök, rakamazi főjegyző, a Vitézi Szék vitéz *Vén Zoltán* százados, arany-sarkanytus vitéz képviselte. Megjelent továbbá *Kálnoky-Bedő Sándor* dr. királyi tanácsos, a kerület országgyűlési képviselője, *Kubinyi Zoltán* járási főszolgabíró, valamint igen sokan a vármegye előkelőségei közül.

Fényes Gyula elnök megnyitója után *Radnai László* főjegyző ismertette a kulturház építésének előzményeit és azt a tízéves munkát, amelyet ennek érdekében folytattak. *Mikecz Ödön* főispán magasszárnyalásu beszédében elismerését fejezte ki Apagy község lakosságának, hogy a nehéz viszonyok dacára otthont emelt a kulturának, a békének és a szeretetnek. A Faluszövetség központjának képviselőjében *Wieser Béla* titkár szólalt fel és kérte, hogy az az egyértérs és szeretet, mely a kulturházat létrehozta, továbbra is maradjon meg. *Mikecz László* dr. vármegyei főjegyző meleg szavakkal emlékezett meg az áldozatkészségről és leleplezte a kulturház nagytermének falán elhelyezett emléktáblát, amely mindazok nevét örökíti meg, akik hozzájárultak annak

építéséhez. Beszéde után az egyesületek képviselői üdvözölték a *Faluszövetséget*.

A diszközgyűlés után a leventegyakorlótéren magyar ruhába öltözött gyermekek tartottak előadást, melyben hazafias dalokat énekeltek, magyaros táncokat és irredenta élőképeket adtak elő. A leventék rendgyakorlatokat mutattak be. Az ünnepséget *Szabó Lajos* kántortanító és *Belencéressy József* igazgató-tanító rendezték. Utána a *Faluszövetség* diszbeöltözött elnöke, majd este műkedvelőelőadás volt, amelyen a helyi jeles műkedvelő gárda mutatkozott be.

Az apagyi *Faluszövetség* példát mutatott, hogyan lehet aránylag kis eszközzel, de erős akarattal eredményeket elérni. Ez a példa követésméltó és hisszük, hogy követőkre is fog találni. *Radnai László* főjegyző bebizonyította, hogy nemcsak a község feje, de szerető gondoskodó atyja is a reábizott falusi társadalomnak, amelynek érdekében fáradságot nem kímélve, egy évtizeden át dolgozott, amíg kedves, régi tervét megvalósíthatta. Lapunk nyilvánossága előtt mondunk neki ezért köszönetet és kívánjuk, hogy az a nemes lelkesedés, amely őt a kulturház megvalósításánál fűtötte, továbbra is vezérelje Apagy község társadalmát gazdasági, kulturális és szociális érdekeinek előbbrevitelében.

WIESER BÉLA.

Jégverés volt Tokajhegyalján

Az egész ország megkönnyebbülten lélegzett föl május hó 17-én, mert az eső végre megérkezett. Ha későn is érkezett az eső, mégis megmentette az ország termését. Az általános megkönnyebbülést és örömet azonban mérsékelte az a megdöbbentő jelentés, amelynek értelmében a *Hegyalján jégeső 2500 holdon a termés felét tönkretette*. *Tállyán, Erdőbényén, Tolcsván és Olaszliszván* csaknem hetvenszázalékos kárt okozott az itéletidő.

Az országos esőzés — sajnos — pünkösdre végetért és pünkösdvásárnap már csak a Dunántul voltak futó záporok. Pünkösdhétfőn pedig csak a Dunántul egyes helyeiről jelentettek kisebb mennyiségben esőt.

GAZDAÉRDEK

Aranyhidat épített Schandl Károly a szövetkezeti kongresszuson azoknak a gyakorlati nehézségeknek szakadéka fölött, amelyek ma a földbirtokpolitikának, különösen pedig a telepítéseknek előbbrevitelét akadályozzák. A hosszú évtizedek óta kitűnően bevált földbérlovszövetkezet ez az aranyhid. Valóban nemcsak kár, hanem súlyos hiba volna megfeleltetni *Károlyi* Sándor grófnak alkotásairól, a földbérlovszövetkezetekről éppen ma, amikor a gazdasági helyzet súlyát mindannyian érezzük, de egyúttal érezzük és tudjuk azt is, hogy a földbirtokpolitikai tevékenység ezeknek a nehézségeknek ellenére sem szünetelhet, hogy munkaalkalmat, kereseti lehetőséget kell nyújtani a földmivelők ezreinek, főleg pedig arra kell nekik módot adni, hogy a földet saját számlájukra művelhessék és szorgalmukkal, tehetségükkel jövőendő boldogulásuk alapját megvethessék. Erre a célra a legalkalmasabbak a földbérlovszövetkezetek. Ezek az önállóságra törekvő földmivelőknek legjobb iskolái, itt edződnek, itt érnek meg arra, hogy majdan saját gazdáik legyenek. Semmi sem volna ezért kívánatosabb, mint az, hogy a földbérlovszövetkezeteket úgy az államhatalom, mint a társadalom jelentőségükhöz mértén felkarolja és istápolja.

Bethlen István gróf kétségkívül egyike azoknak a politikusoknak, akik Magyarországon legrégebben és legalaposabban foglalkoznak birtokpolitikai kérdésekkel. *Bethlen* István gróf volt az, aki a háboru előtt nagyarányu szervezkedést kezdeményezett az erdélyi magyarság birtokállományának megmentése érdekében és nem kétséges, hogy ha csak ötven esztendővel ő előtte hozzá hasonló tekintély ezt a kérdést napirendre tüzte volna, akkor ma kincses Kolozsvárott magyar zászlót lengetne az erdélyi bércék szele! A pünkösdi ünnepek alkalmából ismét birtokpolitikai kérdésekről nyilatkozott *Bethlen* István gróf. Rámutatott a telepítés kérdésének egy olyan egyszerű, természetes és életrevaló módjára, amely bizonyára széles körökben visszhangra talál. Azt javasolja *Bethlen* István, hogy az állam azoknak a nyugdíjba készülő altiszteknek, akik még nem szakadtak el a földtől, középpénznyugdíj helyett földet adjon azokból a földekből, amelyeket egyes nagybirtokosok természetben adnak az államnak adóhátralékuk fejében. Valóban megfontolásra érdemes gondolat! Ezer és ezer falusi legény azért megy állami altiszteknek, mert otthon már nem jutott neki föld. Minden vágya, minden titkos álma azonban mégis csak a föld marad! Összekuporgatott, sokszor megkoplalt garasain a főváros környékén házaeskát, kertet vesz, hogy

legalább néhány négyszögölön áshason, kapálhasson. Milyen végtelen boldogok lesznek ezek a földtől elszármazott, de azt mindig visszaszíró emberek, ha öregségükre földet kapnak

és fiaik már ismét sajátjukban dolgozhatnak. És hogyan fogják szeretni, imádni azt a rögöt, amelyet egy élet munkájával becsületesen megkerestek!! (V. Gy.)

A mesepályázat résztvevői

A *VASÁRNAP* április hó 8-án megjelent, 14-ik számában hirdettük ki *ötödik* pályázatunkat: *Ki gyűjti a legtöbb mesét?* címmel. Május hó 20-ig, a pályamunkák beküldésének határidejéig csupán *tizenhárom olvasónk* jelentkezett a versenyre *százhatvanhét mesével*.

A résztvevők névsora a következő: *Berecki* Mihály Kiskőrösről (2 mese), *Tóth* Eszti Fonyódról (18 mese), *Szilágyi* Ferenc Békéscsabáról (12 mese), *Valent* György Cinkotáról (2 mese), *id. Ságvári* Ferenc Hegyماغasról (1 mese), *Gösi* Lajos Bősár-

kányból (35 mese), özv. *Hosszu* Józsefné Pap Mária Diósvizlőről (17 mese), *Róka* Zoltán Ispánkról (41 mese), *Németh* Vince Szárföldről (23 mese), *Kovács* Ferenc Mátraszeléről (6 mese), ifj. *Józsa* Lajos Tiszaderzsről (4 mese), ifj. *Csokonyay* Nagy József Kaposzentbenedekről (1 mese) és *Csillag* Teréz Kunmadarásról (5 mese).

A pályázat eredményével kapcsolatos *döntésünket* lapunk legközelebbi számában közöljük olvasóinkkal és az érdekeltekkel.

A cigánykérdés rendezése igen fontos állami feladat

Irta: vitéz ENDRE LÁSZLÓ dr.
a gödöllői járás főszolgabírája

(2-ik, befejező közlemény.)

Van végül egy kereskedelemügyi miniszteri rendelet, a 141113/1931. K. M., mely a cigányok házaló és vándoripari tevékenységét szabályozza. A kormányzat tehát meglehetősen gondoskodott ezen kérdés szakszerű megoldásáról. Tulajdonképpen a végrehajtó hatóságok mulasztása, hogy a rendeletek végrehajtása nem történik olyan eréllyel és pontossággal, amilyen a rendeletek szándéka. Ennek azonban komoly és feltétlenül elfogadható oka az, hogy a községi előljárásságok nem rendelkeznek olyan munkaerővel, aki az ilyen, egy hatósági személy teljes munkaidejét igénybevevő gondnoki és intézői teendők elvégzésére valóban hivatott és alkalmas lenne. De nem rendelkeznek anyagi fedezettel sem arra, hogy a cigányok eltartásáról gondoskodjanak, mert hiszen jelenleg munkáalkalmakban is mindenütt hiány mutatkozik és ennek végzésére is elsősorban a nem cigány munkanélkülieket veszik igénybe, mivel pedig így a cigányok foglalkoztatásából bevétel nem keletkezhet, a cigányok eltartásának költsége teljes egészében a községi háztartásokat terhelné, ami a jelen viszonyok közt megoldhatatlan feladat. Erkölcsei szempontból sem kívánatos az, hogy 300—400 főnyi ingyenélő bandát tartson el egy-egy község a falu határában. A helyzet tehát az, hogy ezen visszasságok folytán a községek és városok legtöbbje tudja eltűri azt, hogy a cigányok koldulásból

és tolvajlásból tartásuk fenn magukat s ezáltal mindazon hátrányokat előidéznek, amelyek közegészségügyi, közkerékségi, közbiztonsági szempontokból lépten-nyomon mutatkoznak.

Uj, gyökeres intézkedéseket sürgetünk!

Szükség van tehát a fenti részletes szabályok mellett is olyan újabb rendelkezésekre, amelyekre a fentebb említett rendeletek csak mintegy tanácsal, utbaigazitással szolgálnak. Így

Egy kis reggeli torna.

Egyik spanyolországi állatkert idomítója reggelként egy hatalmas tigrissel birkózik.

a vadházasságok törvényesítése, stb. Igen értékes és konkrét adatokat tartalmaz vitéz Bory Artur, Dány községbeli főjegyző urnak néhány év előtt „Az oláhok Magyarországon” című tanulmánya, bizonyos visszasságok megszüntetésére nézve. Javaslata nagy fontosságot tulajdonít a törvényes házasság megkövetelésének, mert ezáltal a rokonsági kötelek, a gyermekek, a család viszonya tisztázódik s a házasságkötések által a községi illetőségek is rendezhetők. Enélkül a rendetlen anyakönyvvezetés folytán a cigányok személyi adatainak megállapítása és ellenőrzése ugyszólván teljesen kizártnak tekinthető.

Igen fontos lépés lenne a cigánygyerekek iskoláztatásának és nevelésének kérdése, mely menhely beutalás révén lenne biztosítható, ahonnan a cigánygyerekek teljesen más környezetbe kerülve, egy-egy tisztességes, jóra való családnál felnevelkedve, esetleg hasznos és tisztességes állampolgárrá válhatnának. Fontos a lótarási tilalom keresztülvitele, továbbá a tisztasági vizsgálatok minél gyakoribb tartása, hajlennyírás, mosdatás, ruhafertőtlenítés, ezt a cigány éppen úgy nem állja, mint más élődsi emberfajok vagy állatok. Igen fontos a koldulástól való eltiltás, a cigányok részére a szeszkiizsgálattal tilalom, végül a mészárosok és hentesek eltiltása attól, hogy cigányok részére a tisztítatlan beleket, pacalt kiszolgáltassák. A koldulástól ők épp úgy eltiltandók volnának, büntetés terhe alatt, mint a község lakói attól, hogy a kolduló cigányoknak adományt adjanak. Addig, amíg van adakozó, lesz kéregető is. Igen fontos a dögterek ellenőrzése, mert a cigány minden dögöt kiás és megeszik akkor is, ha azt petroleummal leöntik és bebizosítik.

Szerény véleményem szerint a cigánykérdés megoldása nem községi, vagy törvényhatósági, hanem igen fontos állami feladat. Addig, amíg a cigánykérdés abból áll, hogy a vándorcigányokat az egyik járás vagy vármegye, a másik járás vagy vármegye területére toloncoltatja és a fentebb idézett 1916. évi B. M. rendelet nemes szándéku rendelkezései a már felsorolt okok folytán a gyakorlatban kivihetetlennek bizonyulnak, a kérdés megoldása komolyan alig remélhető. A cigánykérdés megoldása elsődrendű állami feladat. Az egész ország kóborcigányait az ország megfelelő pontjain, ahol barakk-táborok, vagy internáló táborok voltak, koncentrációs táborokba kell gyűjteni, gyermekeiket kivétel nélkül egy erre a célre rendelt külön menhelybe vagy épületbe beutalni, esetleg teljesen megbízható vidéken megbízható földmivesszaládoknál egyenként kiadni s a cigányok munkába állítását egy ilyen táboron belül megkísérelni. Erre megfelelő apparátust és igazgatást lehet biztosítani. Méltánytalan és igazságtalan is

volna, hogy egy-egy nyomorult, egy-kétezer lakosu község tartson el ingyenélőként 50—60 főnyi cigánykaravánt, mikor magának sincs miből megélnie. Az állami koncentrációs táborokban tömegélelmezés útján a kiadások is a legalacsonyabbra csökkenthetők, a közegészségügyi ellenőrzés is a leghatályosabb s keresztülvihető az az elengedhetetlenül szükséges eljárás, hogy a generációkon át kimutathatóan rovtomultu, aljas ösztönökkel terhelt rablógyilkos, valamint vérbaajos, tuberkulotikus stb. betegségekben szenvedő cigányok sterilizáció (magtalanítás) alá kerüljenek.

A Csonka-Magyarországnál sokkalta nagyobb Egyesült Államok területén, ahol még ma is százezer holdak hevernek kihasználatlanul, szükségesnek tartották az indiánoknak bizonyos területekhez való kötését. Pedig ott az indián az őslakosság és a fehér faj a betolakodott jövevény. Mi éppen fordítva állunk a cigányokkal, akik a Balkán legsötétebb zugaiból, főleg Oláhországból szivárogtak be Erdélybe, majd onnan az ország minden részébe, hogy sorozatos büncelekmények elkövetésével bünügyi statisztikánkat rontsák le és hogy nekik köszönhessük azt, hogy a külföld nagy része bennünket, műveltségben, erkölcsi és szellemi értékekben magasan fölöttük álló kulturnemzetet, ma is cigánykeverékeknek, az európai kulturkőzösségbe nem tartozó alacsonyrendű népfajnak tart. Ez az állapot sokáig nem tűrhető és éppen azért elsődrendű feladatát kell, hogy képezze kormányzatunknak a kérdés végleges, gyökeres és eredményes megoldása.

LEGUJABB SZABADALOM
„NETTOSPRIC”
dugattyunélküli gyümölcsfa-
permetező készülék.

Olcso, nincs benne bőrözés, nem szárad ki, nem romlik, nem kopik. Alkalmos permetezésre, fertőtlenítésre, meszelésre stb. Kérjen díjtalan leírást. Gyártja és forgalomba hozza:

TAKÁCS KÁROLY, ny. Máv. előljáró
Budapest, VI., Kerekes-utca 28. szám.

ARCCAL BORULOK A FÖLDRE

Számadó Ernő verseskönyve

Számadó Ernőnek, az ismert fiatal költőnek, a VASÁRNAP kitünő munkatársának, Arccal borulok a földre című verseskönyve rövidesen megjelenik. A könyv száz oldal terjedelemmel, pompás kiállításban a magyar könyvkiadás eseménye lesz. A dalos barázdák és a borongós magyar ég költészete, szélverte, szegénylegényes, siró-nevető magyar élet, magyar szerelem él ebben a csodálatos dalvirágzásban. Magyar ember szívéből magyar ember szívéhez szólnak, magyar leányok, magyar legények szép, ezer álma, naptalan, csillagatlan magyar puszták, akácillatos kis falvak édesbus hangulata cseng, mint halk estvéli harangszó a galambszárnyuhogásu sorokból. Gyönyörű magyar könyv ez, melyet minden magyar embernek, leánynak, legénynek olvasnia kell . . .

Számadó Ernő a föld fia, a magyar falu édesszavu énekes, kiről egyik kritikusa méltán írta, hogy „Petőfi óta az első, aki nagyszerű egyéniségével életet tudott önteni a magyar népi formákba . . .” Szívvel ajánljuk hát könyvét és szeretnénk, ha egyetlen földmivesszalád otthonából sem hiányoznának azok a versek, amiket olyasvalaki irt, aki szívében ma is a nép fia, ma is a falu szerelmese és aki ma is büszke arra, hogy tulipántos bölcsője zsellérházban ringott.

A szép kiállítású kötet ára a Vasárnap könyvosztályánál megrendelve postaköltséggel együtt 2 pengő. A könyvet a költő saját kézjegyével látja el. Akik több megrendelést tudnak gyűjteni, kérjenek a Vasárnap szerkesztőségétől gyűjtőívet s aki legalább öt megrendelést szerez, az teljesen ingyen megkapja Számadó Ernő egy régebbi, ugyancsak pompás kiadásban, képekkel tarkított, a szerző kézjegyével ellátott „Ujsütet Kenyér” című művét.

ELADNÉK:

Eladnék egy darab yorkshire-i félvér mangalica anyasertést, két és fél éves, március esején befödöttetett; rendszerint 9 darabot ellik. Cim: Somogyi János, Nagyörzsöny, Hont-m.

Eladnék egy kevésbé használt, lemezakettával biró tászagramofont, tizen négy darab fél éves, jó állapotban levő lemezzel. Cim: Csiza József Döbörhegy, up. Szarvaskend, Vas-m.

VENNÉK:

Vennék jó állapotban levő, használt, magasnyomásu permetezőgépet. Cim: Dobos Lajos okl. kertész, Szentlőrinc, Baranya-m.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

A fehér mustár

termelésére nézve a magyarvári növénytermesztési kísérleti állomás vezetője, *Surányi János dr.*, a következőket közli:

Minthogy rövid tenyészidejű növény, március végétől szeptember elejéig vethető, de a nyári vetés nem szokott sikerülni, mert a rendszerint száraz, esőtlen időben senyvedő vetést megeszik a bolhák. Ezért két vetési ideje különböztethető meg: kora tavasz, mikor a lekaszált fehér mustár földjére ugyanazon évben még csalamádét, kölest vagy muhart termelnek, a másik vetési ideje augusztus vége vagy szeptember eleje, melyből még őszi zöldtakarmány remélhető.

A fehér mustár a nedves, kötött agyagtalajokat kivéve, minden talajon termelhető. Legjobban fejlődik trágyás kapásnövény után, ő maga pedig jó előveteménye az őszi gabonáknak.

Ha tavasszal vetjük, akkor földjét az előző ősszel okvetlenül megszánt-suk, mert így tavasszal nem kell újra szántani, hanem csak megfogatolni a téli fagy által elporlasztott földet és így kitűnő magágyat kapunk.

Vetőmagszükséglete gabonaszórtá-volra vetve kat. holdanként 20—25 kg. Zöldtakarmánynak kikelése után 6—8 hét múlva már kaszálható. Egy kat. holdról 40—80 métermázsza zöldtakarmány remélhető. Kaszálni a virágzás kezdetén kell, ha zölden akarjuk feletetni. Rendszerint nem egymagában etetik a fejős tehénnel, hanem vagy felerészben más zöldtakarmánnyal, vagy fejenként 5—6 kg számmával keverve. Egymagában etetve a tehén hasmenést kap tőle, mikor is a tej és a tejtermékek kellemetlen ízt vesznek fel.

Magtermése kat. holdanként 5—6 métermázsza lehet. Egyetlenül érik s csak akkor aratandó, mikor becőinek nagyobb része sárga s ezekben a mag kemény. Célszerűen harmatos időkben aratni és vagy petrencékben, vagy kis kékébe kötve szárítani. Cséplése géppel könnyű.

Borpiaci és szőlészeti tájékoztató

A legutóbbi hetekben a nagy szárazság folytán mutatkozó gyenge gabonatermés híreire a borárok helyenként lanyhultak. Nagyobb számu urasági bortételt kínáltak a piacon úgy, hogy a kínálat megelégnék, viszont a kereskedők tartózkodva a vásárlástól, ahol lehetett, leszorították az árakat.

A kiadós esők szerencsére ország-szerte sokat javítottak a búzán, burgonyán, kukoricán és mivel ismét meg-

van a remény arra, hogy lesz megfelelő aratás, munka és vele nagyobb mértékű aratóborfogyasztás, a nagykereskedelem lassan megkezdte a további vásárlásokat.

Az átmeneti lanyhulás remélhetőleg rövid ideig tart, mivel a borkészletek igen megfogytak és néhány jelentéktelen kényszereladást leszámítva, a borok jórésze most már „erős kezekben”, azaz kevésbé megszorult termelők tulajdonában van és kivárhatja az *augusztus-szeptemberi időt*, amikor az árak újra feljavulnak.

Jelenleg kommerc minőségű 9%-os borokat literenként 18 fillérért kínálnak, a 10%-os borok szeszfokonkénti irányára 1.9—2 fillér között, míg a 10%-on felüli 11—12%-os jobb boroké 2.2—2.5 fillérig mozog. Nagyon keresik a szép, piros kadarkákat, melyekért szívesen megfizetnek fokozottan 1—2 tizedfillérrel több árat is! Ilyen színes áru azonban nagyon kevés van ujborkban, míg az ó-kadarkóért 30—40 filléreket kérnek minőség szerint.

Remélhetőleg ezidén is szép aratási borforgalom lesz, amit abból is következtethetünk, hogy a drágább sörfogyasztás, a meleg időjárás dacára sem emelkedik, hanem a gazdák, munkások inkább a megszokott bort fogyasztják. A *szőlők* nagyon szépen fejlődnek, négy héttel korábban indult meg a virágzás, mint a múlt évben! Több borvidéken megtekintettem a szőlőket és azt tapasztaltam, hogy a

Huszonöt méter mázsás bika

A Berlinben most lezajlott tenyészállatkiállításon ez a bika volt a legnehezebb: 25 méter mázsát nyom

Vermorel rendszerű, belül ólmozott

Permetező

bortömlők, borsajtók, borszivattyúk, seprőprészások, borderitők, címkék, dugók

jutányos áron kaphatók.

Valamint összes egyéb pincegazdasági eszközök.

Nagy Ignác

szőlészeti és borászati gépek és eszközök lerakata.

Bpest, VII., Károly király-ut 9.

Alapított: 1884. Telefon 415—15.

takaratlan tőkéken *gyenge a fürthozam!* Sok termőruigy kifagyott, ezenfelül a virágzó fürtökön a moly is itt-ott jelentkezik. Ajánlom gazdatársaim figyelmébe a moly elleni védekezés kellő időben való megkezdését, nehogy az vigye el a termés egyrésztét.

Nagyon sok helyen oltották át ezidén is silány borszőlőtőkéiket nemes *csemegezőlőre*. Most fakadnak a nemes hajtások, melyekben — mint azt legtöbb helyen láttam — sok kárt okoz a szárazság és szeles idő folytán jelentkező homokfúvás, mely „kiveri” a gyenge hajtásokat. Ne mulassza el az a gazda, — ki csemegezőlőre oltotta át régi tőkéjét — az új hajtásokat, amint kétpengős nagyságu lesz rajta a levél, félszázalékos *bordói lével* minden héten és minden eső után permetezni. A nemes hajtások rohamosan fejlődnek, ha tehát a permetezést elmulasztjuk, a friss hajtásokat elpusztítja rövidesen a peronoszpora! A lassan induló, vagy visszaeső — lehvadó — csemegehajtások ellensége a pajorkukac. Ahol a bajt látjuk, bontsuk ki óvatosan, kézzel a tőke tövét és a nemes oltóvesszőn rágódó férget pusztítsuk el, miáltal a tőke hajtása magához tér és az oltást megmentettük.

Irsai M. József

Nagy hőségben

az állati szervezet nem tud meletet kisugározni, így a sejtek életműködése révén benne keletkezett hőmennyiség felhalmozódik, mi végül is hőtutára, illetőleg fulladásos halálra vezet. Ezért a zárt vasuti kocsiban nyári hőség idején szállított állatok, valamint az usztatás után zárt akolban szárított juhok közt stb. nem ritka az elhullás.

A mérsékelt meleg talán nem jár ilyen katasztrofális következményekkel, de azért káros hatást fejt ki azzal, hogy az állatokat bágyadtá,

HETI TEREFE

Amíg csak igazunk nem lesz...

lomhává teszi, továbbá étvágyukat csökkentik, közérzetüket zavarja, végül ellenállóképeségüket gyengíti. Az első különösen az igásoknál, a második körülmény főképp a hizóknál, a harmadik pedig a tejelőknél okozza a termelés csökkentését.

A nagy meleget legkevésbé türi a juh, már inkább a szarvasmarha és a sertés, de leginkább a ló. A magas hő káros hatása kevésbé mutatkozik a finombőrű ritka és rövid szőrzetű, sovány állatokon, de annál inkább természetesen a vastag szőrbundával rendelkező, vagy a hizott állatokon.

A magas hő káros hatásai ellen gyakori itatás, a szőrzetet lenyírása, locsolások, usztatás, a szabadban árnyékos hely biztosítása, nedvdús zöldtakarmányok etetése, erősebb munkák mellőzése stb. utján védhetjük állatainkat.

Szabadban a nagy hővel rendszert együttjár a napsugarak erős tüze. A napfénynek u. n. ibolyántulú sugarai ilyenkor vegyileg hatnak és különösen a nedves nyári napok déli óráiban lehetőleg minden állatunkat árnyékos helyre tereljük.

Forró nyári napokon „napszurást” is kaphatnak állataink. Ha a nap sugarai közvetlen a koponyára tüznek, akkor a gyenge hővezető agy felületén gyulladás indulhat meg. Innen az öntudatlanság. A napszurás ellen véd a fej vizezése; lovaknál természetes védelmet nyújt ellene a dus üstök is.

Apró jó tanácsok

A burgonyánál igen fontos a kapálások erővel végrehajtása. Itt igen fontos a töltötetés is, melyet nem is egy ízben, hanem lehetőleg háromszorra végezzünk, mert így erősebb gumófejlesztésre serkentjük a töveket és a gyökérzet friss levegőszükségletéről is jobban gondoskodhatunk. A kapa munkájának sohasem szabad a gyomosodás mértékéhez alkalmazkodnia; folytassuk az ismételt kapálást mindaddig, amíg csak a sorokba a kapával be tudunk férközni. A korai burgonyafajták júniusban már virágzásnak indulhatnak. Ilyenkor ügyekezünk eltávolítani közülük a csenevész, beteg töveket, hogy ezek az egészségeseket meg ne fertőzzék.

A veszettség napjainkban igen nagy gazdasági károkat okoz. Nap-nap után lehet hallani, hogy veszett kutyák marása következtében szarvasmarhák, lovak, sertések pusztulnak el veszettségben és gyanus kutyák által megmárt több ezer ember kerül évenként a budapesti Pasteur-intézetbe veszettség, a legszörnyűbb betegség elleni oltásra. Ennek megakadályozására a földművelésügyi minisztérium felhívja a figyelmet, hogy kóbor kutyákat a községi határban ne tűrjünk és elrendeli, hogy minden pásztor kutyája évenként március 1-ig veszettség ellen beoltandó. *A beoltási költséget nem a pásztor fizeti, hanem ez a törvényhatósági eladó-alapot terheli.* Téves egyes újságoknak az a közlése, hogy minden falusi kutyát be kell oltatni; beoltási kényszer csak a pásztorok (csikósok, gulyások, kanászok, juhászok) kutyáira vonatkozik, de ezekre kivétel nélkül, tekintet

Kovács Menyusra kerül a sor, mert szemébe vágják, hogy pecsovics magyar, aki mindig az összetartást hirdeti, holott a bajból való kijutásnak ezerféle útja is lehet, csak senki se tudja, melyik az igazi, hát keresni nem vétek.

Kovács Menyus a következőket mondja:

— Tudjátok, hogy a boldogult Kovács Pista szívbeli barátom volt az anyánk tejétől az apánk boráig. Akkor berukkoltunk. Én a huszárokhoz, ő a bakákhoz. Amikor 1914-ben, Péter-Pál napján a bucsura hazajöttünk, mind a ketten szakaszvezetők voltunk és itthon csunyán összekaptunk a Kis Örzse miatt, aki már régen a Szemerédi Bálint felesége. De nem erről akarok beszélni.

— Nem is való! — dörmögi körbe Kormos Marci.

Kovács Menyus taszit a bajuszán: — No, no, öskös! Ne oktass avégből, hogy mi való. Legény is voltam olyan, mint te, és ember is vagyok olyan!

— Nem is avégből mondtam!

— Azér! Aztán jött a háború, mink meg mentünk. Nem is találkoztunk sokáig, csak a Volga mellett, egy orosz faluban, amikor már mind a ketten foglyok voltunk. Ő is őrmester volt, én is. És egy gazdához kerülünk. A bucsui harag pedig tartott tovább, hogy nem is beszélünk, csak a szemünk villant néha össze, mintha apagyilkosnak tartottuk volna egymást. Pedig akkor az Örzse régen asszony volt már, csak mi nem tudtuk. Dolgoztunk összeszorított fogakkal egymás mellett, hogy megmutassuk, ki az első legény kettőnk közül. Magyar szó el nem hagyta a szánkat, ha csak Balázs Józsival nem találkoztunk, a harmadik honfitársunkkal, aki szintén ott sinylődött, s néha eljött a kafanába, hogy velünk találkozzék.

— A baj azonban ott is ránk szakadt. A gazdánknak, akinek nagy vontató hajó vállalata és terjedelmes földbirtoka volt, egy gyönyörű szép

séges leánya is volt, a kékszemű Sonja, akinek titkos bámulói voltunk mind a ketten. Persze, nem sok reménnyel, de annál több önbizalommal és meg nem szünő szívbeli lángolással. Sonja néha szoba is állt velünk, hol velem, hol a Pistával. Ilyenkor a másik halálos gyűlöletben égett.

— Egyszer a kafanában ültünk. Én a Balázs Józsival, a Pista néhány muszkával. S csak hallok ám, hogy összezördülnék a Sonja miatt. Akkor már jól beszélünk oroszul. Egy hatalmas muszka vágja a Pista szemébe, hogy megöli, ha a Sonjának udvarol. S vagy tíz muszka helyesel rá. A Pista pedig felugrik és úgy vágja pofon az óriás muszkát, hogy másik kettő is a padlóra vágódik tőle. Hát megmozdul a kafana, mint a méhraj, s körülveszik a Pistát.

Azongya a Balázs Józsi nekem:

— Te, ezt szétszedik, mint a zsáklottot.

— Ha engedjük! — felelem én. — Azzal már ott is vagyunk a Pista mellett, s kioldózik belőlünk a magyar virtus, amíg csak ki nem ürül a kafana.

— Hát — mondok — csak első a magyar becsület, a nyistytit neki, ha fenekedünk is egymás ellen, mert mi lesz belőlünk, ha össze nem tartunk, megesznek más nemzetek.

— Mondasz valamit! — kezd helyeselni a hallgatóság.

— Persze, hogy mondok! — erősödik a Kovács Menyus hangja. — Nagy a baj most, egy komám. A legtöbb államban bevezetik a nemzeti egységet, de úgy, hogy a fenekedést hatalmi szóval nyomják el. Nem jobb volna, ha az magától születné meg, az okos és bölcs belátás alapján? Talán többre is mennénk vele. A csacsi száját hiába kötik be, a füle is elárulja, hogy micsoda. A harang pedig egy hangot ad, ha százan húzzák is a kötelet. Azt pedig huzzuk együtt, amíg csak igazunk nem lesz!

MÉZES JÁNOS.

nélkül arra, hogy melyiket használják örzés közben és melyiket tartják talán otthon.

A felszabadult takarmánytarlókat igyekezzünk mielőbb megtárcsázni és lebuktatni. Az a csekély, legeltetési lehetőség, amit a tarlók nyújtanak, nem ér fel azzal a veszteséggel, ami az elkészített tarlótörés folytán áll elő. Általában a zöldtakarmányfélék akkor tekinthetők jó buzaelöveteménynek, ha a tarlóbuktatást s az azt követő szántásokat kellő időben végezzük, mert csak ekként érvényesülhet a takarmánytermelés gyomirtó hatása.

A zabosbüköny betakarításának egyik igen célszerű módja, ha minden csupán addig szárítjuk, amíg jól megfnyad, ami rendszerint a kaszálás után két nappal következik be. Ekkor a szénát fényersen kévékbe kötjük és mint a gabonát keresztekbe rakjuk. Ennél az eljárásnál a takarmány jól megerjed, leveleit a büköny nem hullatja le, a keresztekben fokozatosan megszárad s az eső ellen is eléggé védve van. Nagy esők esetén könnyen megszáradhatunk a beázott keresztek. Az így elkészített széna behordása, kazalozása is könnyebben halad s már tulajdonképpen a porciók is készen vannak, ami majd a télen a széna elosztásánál nagy könnyebbséget jelent.

Van egy gyöngylánc...

Van egy gyöngylánc, úgy hívják, hogy Szerelem,
Ha szerelem, a nyakamba Felteszem.

Hadd tudja meg az a kislány,
Ki adta,
Úgy szeretem, szivem szakad
Miatta.

Irta: KACSMÁRI IMRE

Hazamegyek...

Itt hagyom a híres várost,
Ha kend azt kívánja,
Hazamegyek édesapám
Öreg falujába.
Tinót fogok az igába,
Hajulszakadásra,
S nótaszóval indulok ki
A ködlő határba

Dalommal kicsalom rózsám
Hímes ablakába,
Csókot nyomok, százszor édest
Pipacs-ajakára.
Cserditgetek, konditgatok
A tinóm nyakába,
Utánam fordul a nap is
Aranyudvarába.

S hogyha már a piros alkony
Lelép a határra,
Legény, tinó hazaballag
Esti vacsorára,
Édesanyám a kapuban
Vár már a fiára...
Hazamegyek édesapám,
Ha kend úgy kívánja.

Irta: RAGYOGÓ LŐRINCZ PÁL

Le a hegyről a mély völgybe...

Le a hegyről a mély völgybe
Kedvvel, vigan csörgedezve
Folydogál egy kicsiny patak,
Épp hogy susog, amint szalad.
Leültem bársony partjára,
Egy nagy fűzfa árnyékába,
S úgy hallgattam halk sírását,
Miként szivem dobogását.

Mint álmom, oly halk folyása,
De ha utját kö elállja,
Habja sikolt, habja locsan,
Mint mikor a szív megdobban.
És hol kövecses az alja,
Oly lágy, oly gyöngy, úgy cseng
hangja,

Olyan, mintha beszélgetne,
Ki hallotta, ki figyelte...?

Ah, én most is azt hallgatom,
S elsőhajtozok a dalon,
Körül-köre sírva, csengve
Azt dalolja minden cseppje:
Minden, minden muló álmom,
Ami itt van e világon,
S ami egyszer elmén tova,
Ne várd, nem jö vissza soha...

Irta: OZORÓCZKY FERENC

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Legyünk óvatosak a gombás- ételek készítésénél!

A háziasszony örömeire megkezdődött a gomba-idény, amikor a télen át megunt hus- és tojásételeknek egy kis friss gombával kitűnő új zamatot adhat. Amily kellemes és élvezetes étel a gomba, épp oly nagy veszélyt is okozhat, ha nem járunk el kellő elővigyázatossággal szedése vagy vásárlása közben.

Csak olyan gombát szedjünk és vigyünk haza, amely teljesen ép s amelynek jóságáról már meggyőződünk. Esős időben vagy fagy után ne szedjünk, mert az ázott és fagyott gomba bajt okozhat. A gombákat ne rakjuk hátizsákba vagy zacskóba, mert könnyen összenyomódnak s töredeznék, hanem kosárba vagy skatulyába helyezzük el azokat s hazaérve, azonnal teregessük szét hűvös helyen. Gombaételből ne fogyasszunk sokat, mert nehezen emészthető és az elkészített gombát schase tegyük el másnapra, mert mérgezést okozhat.

A mérgezések legnagyobb részét a gyilkos galóca és néhány rokona okozza, melyet fiatal korában a csiperkével össze lehet téveszteni. A gyilkos galócák, bármilyen színűek is, megegyeznek abban, hogy lemezeik mindig fehérek maradnak, a tönk közepe felett gyűrűjük, alsó részén pedig hüvelyük van. Az ehető csiperkegombának van ugyan gyűrűje, de nincs hüvelve. Legfeltűnőbb ismertetőjele pedig, hogy lemezei nagyon hamar rózsaszínű vagy barna színű öltetnek s végül majdnem megfeketed-

nek. Az egészen fiatal gombánál ezeket a tulajdonságokat még nem lehet pontosan megállapítani, azért zárt, gömbölyű, tulfiatal kalapos gombákat ne szedjünk.

A gombamérgezés tünetei: émelygés, hányási inger, derékfájás, szomjúság és fáradtság érzése, később erős szivdobogás, fülzugás, hidegrázás, ájulás következik. Amint a mérgezés első jelei mutatkoznak, azonnal orvost kell hívni, de addig is, míg megérkezik, iparkodjunk hányást előidézni és adjunk be a betegnek 1—2 evőkanálnyi ricinusolajat. A fájdalmak csillapítására forró borogatást rakjunk a gyomor és has tájára. A ricinus előtt itassunk sok vizet vagy tejet a beteggel.

Nyári selyembluzok, ruhák mosása

Világos selyemruhákat állott vízben, epeszappannal mosunk s a vízbe 1—2 kanálnyi szalmiákszeszt és kevés sót is teszünk. A tarkaszínű selyemszöveteket, kendőket legjobb burgonyavízben kimosni. A megmosott, lehámozott burgonyát megreszeljük és kinyomjuk. A fennmaradó pépes lében kimossuk a selymet, kiöblítjük és két kendő között kivasaljuk. Színes selymek mosásához jó a fehér bab főzete is. A ruhát dörzsölni és facsarni nem szabad, csak többször kinyomogatni. A nyersselyemruhákat keményíteni is szokták. Erre a célra higrizen-, vagy cukrosvízben mártogatjuk meg.

A selyemharisnya mindig szép lesz és nem veszti el színét, ha langyos örökzöldfőzetben mossuk át, aztán örökzöldfőzetben öblítjük, melybe egy kis ecetet öntöttünk.

Trikóselymet, müselymet ugyan csak habosravert epeszappannal moshatunk legjobban. Ügyeljünk arra, hogy a vasaló tulforró ne legyen.

Ételreceptek

Gombás vesepecsenye. Egy kg. vesepecsenyét megtisztítva és kicsontozva, 5 deka sózott szalonnával megtűzdelünk, besózzuk és forró zsírba tesszük. Hozzáadunk egy kis fej, apróra vágott vöröshagymát és 15 deka friss gombát és puhára pároljuk. Mikor barnára megsült, a mártásába 2 deci tejfölt adunk és a gombával együtt tálaljuk.

Piskóta-felfújt. 4 tojás sárgáját habosra keverjük 14 deka cukorral, aztán hozzáadunk 7 deka lisztet és a 4 tojás kemény habját. A tésztát zsírozott, kilisztezett sütőlemezen megsütjük s ha kihült, kockákra vágva, tűzálló tálba tesszük, 1 deci tejfőllel, 3 evőkanál zsemmel megöntözzük. Habústben, tűz felett krémet készítünk folytonos kavarral mellet 10 deka cukor, 3 szelet puhított csokoládé és 5 deci tejjel. Mikor sűrűsödni kezd, a tésztára öntjük és sütőben gyorsan megpirítjuk.

Huncut mosoly és pattogatott kukorica

H I R E K

T. ELŐFIZETŐINKHEZ!

Tisztelettel kérjük azokat az igen tisztelt Előfizetőinket, akiknek előfizetése május hó 31-én lejár, hogy a csatolt befizetési lap felhasználásával az előfizetési díjat szíveskedjenek beküldeni, nehogy a lap küldésében fennakadás álljon be.

ELŐFIZETÉSI DIJAINK:

Negyedévre	1 P
Félévre	2 P
Egész évre	4 P

Mutatványszámot levelezőlapkérsre készséggel indítunk. Ajándéknaptárunkat minden újonnan belépő előfizetőnek is megküldjük.

A VASÁRNAP kiadóhivatala,
Budapest, V., Báthory-utca 24.

Háztartási tanfolyam a székesfehérvári m. kir. téli gazdasági iskolánál. Nagy közönség jelenlétében folyt le május hó 17-én a háztartási tanfolyam záróvizsgálata, melyen 21 növendék feleltetve és a saját készítésű étel- és ruhakiállítás bizonyították a tanfolyamon tanult hasznos dolgok készsége elsajátítását, amely *Ratsek Franciska, Hegedüs Etelka* gazdasági tanárnők és *Vlasits József dr.* iskolaorvos érdeme. A földmívelésügyi minisztert *Tar Gyula* gazdasági főtanácsos, vizsgabiztos képviselte. A megjelentek közt voltak *Csucs István* egyházmegyei tanfelügyelő, a megyés püspök képviselőjében, *Szekely Győző* és *Vantsay Dezső* gazdasági felügyelők és *Gajáry László dr.*, a székesfehérvári téli gazdasági iskola igazgatója.

Példátlan viharok korszaka következnek, jósolja egy amerikai tudós. Az amerikai csillagvizsgáló intézetek új, hatalmas napfoltképződést jeleznek. Az új napfolt példátlan gyorsasággal növekszik s már most kétszer nagyobb, mint a föld átmérője. A napfoltképződéssel járó magnetikus és elektromos kisugárzások nemsokára éreztetni fogják hatásukat a föld éghajlati viszonyaiban is. Egy tudós szerint a most kezdődő napfoltperiódus tizenkét évig fog tartani, mert a tapasztalat alapján ennyi idő kell ahhoz, hogy egy napfolt teljesen kifejlődjék és megint eltűnjön. A professzor jóslása szerint a földre viharok és példátlan időjárásváltozások korszaka következik, amelyet földrengések és hatalmas szökőárok kísérnek majd.

Vitézavatás a Margitszigeten. A Kormányzó Ur az ez évben sorra kerülő várományosokat és mindazokat, akik eddig bármely okból ünnepélyes avatásra nem kerülhettek, június hó 3-án fogja a szokott ünnepélyes keretek között a budapesti margitszigeti MAC-pályán vitézzé avatni.

A „Bartsch von Siegfeld“ nevű német sztratoszféra-léggömb,

amely lezuhant és a benne helyetfoglaló két tudós szörnyet halt.

Tehenesgazdának ajánlkozik. Harmincnégy éves, nős, római katolikus vallású, tejjgazdasági iskolát végzett, nyolcéves gyakorlatlal rendelkező egyén tehenesgazdai, vagy bármilyen más gazdai állást keres október hó elsejére. Cim: *Lencsés Lajos gazda, Fánecsuzta, u. p. Rétszilás.*

Tüziadalmat okozott a román király. *Campolung* romániai városkában, amelyet nemrég a nagy tüzvész majdnem teljesen elhamvasztott, újabb tüzjelzés okozott óriási riadalmat. A város lakossága rémültében a szabadba menekült és ekkor meglepetve hallotta, hogy a riasztó jeleket maga *Károly király adta le.* A király ugyanis személyesen akart meggyőződni, igazak-e azok a híresztelések, hogy a legutóbbi sorozatos tüzesetek körül a tüzoltóságot mulasztás terheli. *Ezért személyesen próbálta ki a tüzjelzőkészüléket.*

Elítélt kémek. A honvédfőtörvényszék idegen államok javára elkövetett hűtlenség és kémkedés miatt *Szalay Lajos* asztalossegédet kilenc évi, *Skultéti János* hiroadó katonát tíz és fél évi, *Tóth István* földmivest és *Auspitz Mayer* mészárosot négy-évi fegyházra ítélte.

Hivatalvesztésre ítélték Győr vármegye volt tiszti főügyészét. Győr vármegye fegyelmi választmánya május hó 17-én tárgyalta *Stelcer Mátás dr.* volt tiszti főügyész fegyelmi ügyét, aki már hónapok óta különböző sikkasztások miatt vizsgálati fogságban ül. A volt főügyész azonkívül, hogy a vármegyét jelentős összeggel megkárosította, *120 magánembert is becsapott és körülbelül 150.000 pengőt tesz ki az az összeg, amelyet csaláisaival és sikkasztásaival szerzett.* A fegyelmi választmány a beismertében lévő *Stelcer Mátást nyugdíjának és családi pótlékának megvonásával hivatalvesztésre ítélte.*

Német, hovát, magyar nyelvtudással fűtőnek, traktor mellé, vagy gazdasági munkára ajánlkozik teljesen árva fiatalember. Cime: *Robotkay Lajos, Sámsonháza, Nódrád-m.*

A Mezőgazdasági Sajtószemle pályázata. A Mezőgazdasági Sajtószemle az okszerű gazdálkodás iránti érdeklődés fokozására havonta egy-egy pályátételt tűz ki pénzdíjjal és és egyéb jutalmak biztosításával. A májusra vonatkozó pályátétel a következő: „Mit tehetünk a szárazság okozta takarmányhiány enyhítésére?” A pályázaton a *Vasárnap* előfizetői is résztvehetnek. A pályamunkákat május hó 31-ig kell beküldeni a Mezőgazdasági Sajtószemle címére (Budapest, V., Báthory-u. 24.).

Pusztít a kolumbácsi légy. Ez a veszedelmes légyfajta a hivatalos jelentések szerint sok helyen felbukkant. Megjelenéséről *Márky Jenő* csanádmegei gazdasági felügyelő tette az első bejelentést, aki *Kétegyháza*n és *Gyulavárin* tartott helyszíni szemlét s a megtámadott jószágok körül gyűjtött rovarmintát elküldte a budapesti *Rovartani Intézetnek.* Innen már meg is jött a válasz, hogy kolumbácsi légyről van szó! *Jelszenszky János* makói állategészségügyi felügyelő szerint a kolumbácsi légy meglepte az *eleki* és *löksházi* tanyákat, valamint *Dombegyház*át és *Battonyát.* Ez a kártevő a makói határban jelentékeny száma állatot elpusztított.

Huszonkét filléres kenyér. A Budapesti Közlöny (hivatalos lap) május hó 20-iki száma közölte a kormányrendeletét, amely a 6-os buzalisztból, vagy ennek megfelelő lisztkeverékből készült elsőrendű barna kenyér készsúlyában maximális eladási árát 22 fillérben szabja meg. Ez a rendelkezés széles néprétegek részére megfelelő tápértékű, izletes kenyeret biztosít olcsó áron.

Szitakötők rohamra egy sziget ellen. Különös természeti jelenséget észleltek a dán *Bornholm* sziget keleti részén. A szigeten lévő *Allinge* városka lakói egyszerre csak arra figyeltek fel, hogy elcsúszott a nap. Kiderült, hogy több millióból álló óriási szitakötőcsere repült a város felé. A szitakötők meglehetősen alacsonyan repültek és a raj egy része leszállt az iskola udvarára, ahol a gyermekek éppen játszottak a szünetben. A hatalmas szitakötőraj annyira megrémítette a gyerekeket, hogy azok bemenekültek az osztályokba. Valószínű, hogy a szitakötőket a délsvédországi nagy erdőégés kergette *Bornholm* szigetre.

Arany- és ezüstpénzek ára 1934 május hó 22-én.

Ezüstpénzek: 1 darab egykoronás 28.5 fillér; kétkoronás 57 fillér; ötkoronás 1 pengő 49 fillér; régi egyforintos 77 fillér.

Aranypénzek: 1 darab 20 koronás arany 32 pengő 60 fillér; 10 koronás 15 pengő 80 fillér; Napoleon-arany 32.30—32.40 pengő.

14 karátos törtramony (gyűrű, karperec, fülbevaló, stb.) grammonként 3 pengő 10 fillér.

Szinárany kilogrammja: 5475—5485 pengő.

Szinezüst kilogrammja 72.50 pengő.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Hol van tejipari szakiskola, kit vesznek fel és mennyi ideig kell tanulni? (J. J., Somogyegres.) — **Felelet:** Tejipari szakiskola Csermajoron (up. Vinyódné Sopron m.) van. A felvételtre jelentkezőknek kérvényüket a földművelésügyi miniszter urhoz címezve a csermajori m. kir. mezőgazdasági tejipari szakiskola igazgatóságához kell beküldeni. A kérvényhez csatolandók: keresztlevél, vagy születési anyakönyvi kivonat, annak igazolására, hogy a kérelmező 18 éves elmúlt, mert e korhatáron alul nem vesznek fel a tanfolyamra; erkölcsi bizonyítvány; a főlöző tanfolyamra jelentkezőknek főlözőüzemben töltött legalább 3 havi és a turógyártó tanfolyamra jelentkezőknek turógyártó üzemben eltöltött 3 havi gyakorlatot kell igazolniok hatóságilag is láttamoztatott működési bizonyítvánnyal. A kérvényre 2, a mellékletekre 1 pengős okmánybélyeg szükséges. A tanfolyam helyét a földművelésügyi minisztérium állapítja meg. Időtartama kistejgyűjtők részére 10 nap, főlözők részére 19 nap, turógyártók részére 27 nap.

Kérdés: Középmínőségű legelőből mekora területet számíthatunk egy lóra, vagy tehénre? (J. I., Kilmán.) — **Felelet:** Általában egy állatra 1 katasztrális holdat.

Kérdés: 1. Használható-e a repetőrek istállótrágya helyett, homokos földön? 2. Kell-e a fiatal kis pulykának lábait spirítuszba áztatni és kell-e vele borsot etetni? 3. Lehet-e hosszabb lejáratu kölcsönt kapni és hol? 4. Lesz-e javulás a hizott sertés és választott malac árában egy hónapon belül? 5. Lehet-e javulást várni egy ideges szívbetegegtől, amit az erős dohányzás és szeszfogyasztás okozott, mivel orvosom megállapításában nem bizonyos teljesen? (2469. sz. előfizető.) — **Felelet:** 1. A repetőrek alászántása jó hatással lesz a homokra, mert humusztartalmát növeli, de az istállótrágyát teljesen nem pótolja. 2. Teljesen felesleges a kis pulykák lábait spirítuszba mosni s velük borsot etetni, ezeknek semmiféle hatása sincs a „vörös” kihányásának siettetésére. 3. Kölcsön ügyében forduljon az Országos Központi Hitelszövetkezet legközelebbi fiókjához. 4. Az árak jóslására nem merünk vállalkozni. 5. Bízson orvosában; ő bizonyára legjobb tudása szerint gyógyítja Önt.

Kérdés: 1. Miáltal lehet megnövelni a hizásra fogott ludak máját? 2. Hogyan kell elmezni a hizásra szánt baromfiakat, hogy szép nagyok és izletes húsuk legyenek? 3. Mivel vessük be kis csirkéink udvarát, hogy jó legelőt kapjunk számukra? 4. Hol kaphatók marhakarposzta, valamint fűmagból ½ kilogrammos mintacsomagot? (H. A., Nagytény.) — **Felelet:** 1. A hizó lud mája akkor lesz nagy, ha a lud sokat iszik. Ennek érdekében sőt kell tenni, jelentékeny mennyiségben, takarmánya közé. 2. A hizó tyúkokat sőtét helyre kell zárni és itt naponta háromszor tejedásra keveréket (tejbé kevert árpa, zab, tengeridara, borsóliszt, hal-liszt, párolt burgonya) adunk eléjük, hogy annyit egyenek, amennyit tudnak. 3. Kis csirkék udvarát legjobb zabbal bevetni; az állandó tyúkudivart pedig trágyázás után vessük be fűmagkeverékkel, lucernával, herefélékkel, stb. 4. Ilyen

nagy mintacsomagot magkereskedők nem adnak.

Kérdés: Adóbevallásomat a jegyző nem vette figyelembe, jövedelem- és vagyonadóbevallásomat visszadobta. Lehetséges-e ez, vagy nem, hová forduljak? (Ifj. Sz. M., Hódmezővásárhely.) — **Felelet:** Az adóbevallást félredobni nem lehet, legfeljebb az adóhatóság azzal ellentétesen veti ki az adókat, amit azután megfellebbezhet. Az adókövetést vidéken rendszerint az adókönyv tartalmazza.

Kérdés: Négy barátommal fogadtam, hogy a nap nem forog a föld körül s űk azt állították, hogy forog, sőt egy évben meg is fordul körülötte? (P. I., Bodrog-halom.) — **Felelet:** Önnek van igaza. A föld forog saját tengelye körül s ezt a mozgást 24 óra alatt, vagyis egy nap alatt végzi el. Ezenkívül kering a nap körül is egy ellipszis (tojásdad) alakú pályán és ezt az utat 365 nap, vagyis egy esztendő alatt teszi meg.

Kérdés: Mit nyújt a Faluszövetség egyéni, valamint egyesületi tagjainak a befizetett tagdíj fejében? (V. S., Úszod.) — **Felelet:** A Szövetség támogatja tagjai érdekeit, Tanácsal, felvilágosítással szolgál és igyekszik utmutatásával tagjai erkölcsi és anyagi jólétét előmozdítani. A tagdíj fejében kapja a tag a VASÁRNAP-ot.

Kérdés: 14 éves fiam ügyesen rajzol és ezért szeretném, ha tovább képezhetné magát, azonban anyagilag támogatni nem tudom, mit tehetek tehát érdekében? (B. B., Pusztamérges.) — **Felelet:** Leghelyesebb, ha hagyja fiát kedvére rajzolni, vagy festeni. Tovább taníttatni csak akkor lenne érdemes, ha valami egészen kimagasló tehetséget áruul el. Ezt azonban csak hozzáértő ember állapíthatja meg.

Kérdés: 1. 4000 korona értékű hadiköltcsönkötvény után mekkora segélyben részesülhetek? 2. Kik pályázhatnak az erdőri és vadri iskolákba és milyenek a feltételek? 3. Kiket vesznek és milyen feltételek mellett a hódmezővásárhelyi m. kir. mezőgazdasági szakiskolába? (Cs. S., Poroszló.) — **Felelet:** 1. A segély nagysága az igénylők számától függ és ezért változó. Tehát pontos összeget nem mondhatunk. 2. Erdészeti szakiskola Esztergomban és Szeged (Királyhalom) van, felvételtre kérvény útján kell jelentkezni, melyben igazolandó, hogy a folyamodó 17-ik életévét már betöltötte, de 21-ik életévét még nem kezdte meg, a zölkiskola (gimnázium, reáliskola, polgári iskola) negyedik osztályát sikeresen elvégezte, ép, erős, egészséges a testalkata, különösen jó látó, halló és beszézőképessége van és eddig kifogástalan erkölcsi magaviseletet tanusított. Az erdőgazdasági iskola tanfolyama két évre terjed. A szakiskolába felvett hallgatók azonban előbb egy év tartamára valamely erdőgazdaságba helyzetnek el gyakorlati szolgálatra és csak azután kezdik meg az iskola két éves tanfolyamát. 3. Olvassa el ezévi naptárunkban, a 131-ik oldalon lévő részletes ismertetést a hódmezővásárhelyi szakiskoláról.

Kérdés: 1. Hat elemi iskolát végzett egyént felvesznek-e a pénzügyőrséghez?

2. Mikor lesz felvétel a m. kir. államasulatnál? (B., Oros.) — **Felelet:** 1. Csak négy középiskolát végzett egyéneket vesznek fel. 2. Belátható időn belül, sajnos, nem lesz felvétel.

Kérdés: Hol a tartózkodási helye Jenő főhercegnek? (Özv. B. Gy., Nemeskőcs.) — **Felelet:** Jenő főherceg tartózkodási helye Basel (Svájc).

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

N. V., Szárföld. Fogadja legőszintébb köszönetünket önzetlen munkálkodásáért. Pályamunkája idejében érkezett, amint mai számunk más helyén is olvashatja. Ez a tréfa csufolódik a falusiakkal, sajnálatunkra nem közölhető. — **Ifj. K. J., Békésesaba.** Sor kerül rájuk. — **B. L., Zalaerdőd.** Szívesebben vesszünk olyan írást, amely valamilyen falusi gyakorlati kérdéssel foglalkozik és annak megoldását sürgeti. Ilyent kérünk. — **L. L., Fánepusztá.** Hirdetést mai számunkban közétettük. Tessék közvetlenül a „Köztelek” kiadóhivatalához fordulni: Budapest, IX., Üllői-ut 25. — **Sz. G., Geneshát. Jó.** — **Sz. L., Nagybjom.** Üdvözlét hálásan köszöni a cikk írója és biztosítja Önt, hogy a felvetett gondolatokat a kérdés további tárgyalásánál figyelembe veszi. **R. J., Bakonya.** Hálásan köszönjük lapunk terjesztése érdekében kifejtett szíves fáradozását. Ön „jóbarátaink gárdájának” nagyrabecsült tagja. Kérését teljesítettük. — **Cs. J., Döbörhegy.** Olvassa el lapunk tanácsadó rovatában „J. J., Somogyegres”-nek adott válaszunkat. — **Cs. K., Garabonc.** Közölje velünk a könyv írójának címét s akkor majd meg tudjuk mondani az árát. Küldhet verseket bíráltra. — **906-os előfizető.** Forduljon közvetlenül Katona Béla főmérnökhöz és tőle kérjen felvilágosítást. Többi kérdéseire Számadó Ernő fog válaszolni.

SZÁMADÓ ERNŐ versüzenetei:

V. Gy., Cinkota. Ha Ön jobban bizik önkritikájában és irodalmi ítélőképességében, akkor miért fordul hozzánk? Azzal pedig, hogy ujabban parasztnak mondja magát, egy jótányival sem ir külön verseket a beküldött kifícámitott slágerreknél. A művészi képesség isteni küldetés, mely nincs sem iskolához, sem foglalkozáshoz kötve. Maradjon ön csak dék iparos és kitünő mesterségével igyekezzék hasznára lenni szeretett hazának. A parasztság előnyben részesítésének vádjával kapcsolatban pedig figyelmebe ajánljuk az alábbi levelet: „Kedves Mester! Olvastam az Ön üzenetét V. Gy. Cinkotának, s mit tagadjam, könnyeket hullajtottam a „Vasárnap”-ra, s szívemben a boldogság, a hála virága nyílt. Mert olvastam, hogy Ön és a „Vasárnap” minden munkatársa testvéri becsülettel védelmünkre állt s szívükbe zártak minket, a lenézett, tudatlannak mondott magyar rőtöröket. Kigyúlt arccal olvastam, hogy volt olyan magyar ember, aki ezért Önöket megvádolta, akinek s akiknek nem tetszik, hogy a magyar föld mostoha fia a „Vasárnap”-on át bemutassák érző emberi meleg szívük dalvirágait. S nem utánoznak senkit; akiknek nincs szükségük arra, hogy más veszünknek nyakcsavaró utáztatvaival terhelje a „Vasárnap” szerkesztőit. Kedves Mester! Fogadja becsületet két kezünk testvéri szorítását. Mig szívünk dobogni fog, hálával gondolunk Önre s a „Vasárnap” munkatár-

MINDEN ÚJ

ELŐFIZETŐ

a falusi polgár táborát erősíti!

saira. Szerető üdvözléssel, Csepel, 1934 május hó 19. Táor István. — Azt hiszem ehhez a levélhez nem kell megjegyzés! — Cs. K., Garabonc. Verseiből alkalmissal közzünk. — S. J., Csepel. Időnként küldje hozzánk munkáit, figyelemmel fogjuk kísélni. — B. A., Budapest. Lendületes, szép versét (az új honfoglalás) elolvastuk. Ha paraszttárgyu költeményei is ilyen nívón vannak, úgy küldjön be néhányat. — Cs. G., Budapest. A gárdatoborzásért köszönet, Verseiből alkalmissal közzünk. — Cs. I. kántortanító, Sárbogárd. A beküldött kottákat köszönöm. Elbírálása után e helyen még visszatérünk rá. Egyébként pedig dalaim terjesztését és leközlését megengedem. Üdvözlét! — Csörgő Károly: „Szívedet galambom...“ Táor István: „Az alvógen járok...“ Z. Papp Mária: „Rég letűnt a...“ Takács Rezső: „Kertünk alatt...“ Bálint János: „Tavaszi vihar“, Szabó Lajos: „Száll az alkony...“ Szerető Sándor: „Gyöngyharmatos piros rózsát...“ Büi János: „Nem tudlak én...“ versét zenésítésre Nedeckzy Antal zeneszerző urnak átadtuk. Hisszük, hogy Nedeckzy Antal lelke szárnyat fog adni a barázdák dalainak. — Sz. I. tanítónő, Jászkerékudvar. „Kerka Kata udvarában“ a némaság a divat? Mert bizony a mesetémákról még mindig nem mondtam le. Üdvözlét. — Sz. S., Békés. „Arccal borulok a földre“ című könyvem most van sajtó alatt. Az ivatekből küldök Neked is és Tassy Sándor jegyző urnak is. Két hét leforgása alatt okvetlen visszakérem. Megirandó regényem ügyében Vásárhelyre megyek, honnan Békésre is ellátogatok. Üdvözlét! — R. L. P., Budapest. Kedden délután sziveskedjél fölkeresni a „Napkelet“ szerkesztőségében, hogy az ivedet átvehesd. Üdvözlét!

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, május hó 27-én. Állat- és kirakodóvásár: Fegyvernek, Hódmezővásárhely, Kiskunfélegyháza, Monor.

Hétfő, május hó 28-án. Állat- és kirakodóvásár: Akasztó, Babocsa, Bonyhád, Cigánd, Dunapentele, Dunaszekeső, Esztergom, Győr, Gyulakeszi, Hatvan, Jászalsószentgyörgy, Kunszentmiklós, Miskolc, Páli, Poroszló, Siklós, Szeghalom, Und, — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Bükkösd, Kéthely, Mór, Szenna, Toponár, Zalagyömrő. — Marha-, sertés- és kirakodóvásár: Szentgotthárd. — Marha- és kirakodóvásár: Nagykapornak. — Kirakodóvásár: Nagylózs.

Kedd, május hó 29-én. Állat- és kirakodóvásár: Bélapátfalva, Hatvan, Pápa, Pincehely, Szombathely. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Gordisa, Nemesdéd.

Szerda, május hó 30-án. Állat- és kirakodóvásár: Biharkeresztes, Mélykut, Pápa, Tiszabercel, Ujmalomsok. — Kirakodóvásár: Mád (bizonytalan).

Csütörtök, május hó 31-én. Ninesen vásár.

Péntek, május hó 1-én. Állat- és kirakodóvásár: Abony, Lénárdaróc, Szentdiénes. — Állatvásár: Gyöngyös. — Ló-, marha- és kirakodóvásár: Böhönye, Somogyjád. — Sertés- és kirakodóvásár: Buj. — Marhavásár: Aszód.

Szombat, június hó 2-án. Állat- és kirakodóvásár: Baranyajenő. — Állatvásár: Kisujszállás. Ló-, marha- és kirakodóvásár: Letenye, Tab.

T R É F Á K

A házasságok az égből köttetnek?

Kohn és Grün találkoznak az utcán. — Szervusz, Kohn, — mondja Grün — hallom, hogy megnősültél. — Ajvé, — csodálkozik Kohn — már hozzátok is elhallatszik?

Halálos ágyon

Haldoklott egy örmény és ősi szokás szerint az lett volna a kötelessége, hogy mielőtt lehunja a szeméit az örök álomra, elbucszúzzék a hozzátartozóitól. Az örményt azonban hiába rángatták, ráncigálták, szoligtatták, nem akart magához térni. Pedig ott volt az ágya mellett a legkedvesebb fia is, aki sokáig távol élt a háztól és csak akkor került haza, hogy haldokló apját megáldja. Az egyik családtag újból rázogatni kezdte az öregtet:

— Kelj fel, Vártán, itt van a fiad is!

Az örmény azonban feküdt, mint egy darab fa. Az egyik rokonnak hirtelen észbe jutott valami. Előhozott egy jól kiszáritott báránybőrt és az öreg haldokló füleihez közel tartva, elkezdte recsegtetni. Az öreg nem hiába volt igazi kereskedő, felnyitotta szeméit, felült az ágyban és minden erejét összeszedve, megszólalt:

— Mit adjak érte?

Első utazás

Először ült fel az oláh a vonatra. Mindjárt be is jelentette ezt a kalauznak, aki beültette az atyafit az egyik fülke sarkába és azt ajánlotta neki, hogy ha majd elunja az ülést, cseréljen helyet valakivel. Már Kolozsvar közelében zakatolt a vonat, mikor megkérdezi a kalauz az oláh pásztort, miért nem cserélt más helyet magának. Az oláh bánatosan felelte:

— Szerettem volna más helyre menni, mert alig érzem már a derekam, de egyedül vagyok, nem volt kivel helyet cserélnem.

Mai üzlet

— Már megint egy csomó pénzt kerestem a pénzügyi válságon.

— Hogyan?

— Üzletet akartam nyitni, de lebeszéltek.

Szép kis tüzbiztosítás

A napokban az egyik Pest melletti kis faluban az egyik ház kigyulladt, de az összesereglett községbeliek óriási erőfeszítések árán öt perc alatt elfojtották a tüzet. Kérni valaki az egyik gazdát:

— Mondja csak, gazduram, hogy lehet az, hogy a Zollerhubernél a községbeliek öt perc alatt eloltották a tüzet, a multkor pedig, amikor egy másik gazdánál égett, oda se szagoltak és hagyták a házat tövig leégni.

— Azért oltottuk el a tüzet a Zollerhubernél, — felelte a házigazda — mert haragban vagyunk vele.

Három testvér

Az öreg marhakereskedő büszkélkedve dicsekszik a gazdának a családjáról.

— Az én családom mindenféle állattal kereskedik. Ha kigyelmednek ló kell, ott van az öcsém, ha birka kell, ott van a bátyám, ha marhára van szüksége, itt vagyok én!

REJTVÉNYEK

1. Szórejtvény.

ó Arzola fedél
(-t)

(Beküldte ifj. Csokonyay Nagy József Kaposszentbenedekről.)

2. Szórejtvény.

Mén „Füstbement terv“
E y

(Beküldte Szabó György Gizike Geneshátpusztáról.)

3. Szórejtvény.

tűz I tűzvész

(Beküldte Szűcs János Perekedről.)

4. Szórejtvény.

Gyümölcs női név
(-a)

(Beküldte ifj. K. Balogh József Dögéről.)

5. Pontrejtvény.

. m . e . t . r . e . l . t . n . é . e .

(Beküldte Szentes István Husztótról.)

A rejtvények megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt a 24-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvények megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

1. Pontrejtvény: **Feltámad még Magyarország.** 2. Szórejtvény: **Lóhere.** 3. Szórejtvény: **Elefánt.** 4. Szórejtvény: **Pálinka.** 5. Szórejtvény: **Körjárat.**

A 18-ik számban közölt rejtvények megfejtése:

Megfejtették: Szabó György Gizike, ifj. Szita Mihály, Csibráki Mihály, Jakabfy Imre, Cseppentő Imre, Bóna József, ifj. Kraszkó János, Kollmann Ferenc, Vezér Emil, Papp István, Tözsér János, Mezőcsáti Gazdakör, Plechner Ferenc, Gömbös László, Békefi László, ifj. Oláh János.

Jutalomkönyvet nyertek: **Tözsér István (Kondó), Gömbös László (Csánig), Bóna József (Szakony).**

A 19-ik számban közölt rejtvények megfejtését a rejtvények és nyertesek névsorával jövő héten közöljük.

A BUDVÁRI LAKODALOM

17

Regény a székely ősidőkből ★ Irtó Földes Géza

— Mongyaszta meg, hogy aggya? — kérdezi a Tálitoppos orra elé tartva.

— Ezt a gyöngyöt? Ez a gyöngy olyan, amilyent errefelé még nem láttak, — magyarázza Tálitoppos.

— Jójó, de hogy aggya? — fagatja tovább Kató néne.

— Ennek az ára? Csupa ajándék! Egy szép sárig arany . . . No, veszi? Nem veszi?

Dáni bá is odaszól:

— Én es kiválasztám ezt a fejrühát... Tám elég szép... Jó lesz az anyukomnak... Hogy adod, gyalogbótos?

— Ez a fejkendő tiszta selyem. Nálunk csak a császárné visel ilyent.

— Ne karicsojj annyit! — inti le Dani bá — arra felejj, hogy adod?

— Szabott ár, csak egy arany.

— Ócsóbb nem lehet?

— Ebből én egy fityinget sem engedek.

— Jól van no, hogy a suly egye meg! Megadom, pedig meg nem éri... Nem bánom. Bár ezt lássam a Csámpás árából, — ezalatt nagy tempósan elékereste az aranyat — mesze no! — s a tömegeből igyekszik valahogyan kiszabadulni.

Tálitoppos a pénzt sokáig nézegeti, kezében forgatja s aztán Dani bá után kiált.

— Hé, atyafi, jöjjön csak vissza!

— Má mé mennék én vissza? — kérdi Dani bá.

— Adja ide azt a kendőt!

— Megbolondultál? Hát nem fizetem meg az árát? — botránkozik meg szörnyen Dani bá erre a támadásra.

— Én aranyért adtam s kelmed rézgombbal fizetett.

— Netene! Hát én nem aranyat attam?

— Nem bizony. Ez a pénz hamis, — mutatja Tálitoppos úgy, hogy azt mindenki jól láthassa.

— Hamis a szemedvilága! — vágja vissza a szót Dani bá.

Azonban vághatta, mert erre olyan nagy kavarodás keletkezék, ami minden további rendet lehetetlenné tett. Elésztedte mindenki az aranyait és kezdettek Tálitoppos körül s mindenki tőle akarta megtudni, hogy az övé is hamis-e?

— Nezzesse meg lelkem, hogy ez es hamis-e? — kérdi a fizetés előtt Kató néne is.

Tálitoppos elveszi s alaposan körülnézi s aztán nagy komolyan kijelenti:

— Hát bizony, nénemasszony, nálunk ennek obulus az öccse.

Ujabb, meg újabb arany került ezután a kezébe s valamennyiről megál-

lapította, hogy ezt mind egy mester csinálta.

— Én ilyen pénzért nem árulok. Én sem loptam a portékámat! — és elkezdett szép csendesen bepakolni.

Están bá eddig csak nézte ezt a furcsa vásárt, de mikor meglátta, hogy Tálitoppos nagyon komolyan pakol és nem is akar tovább árulni, szó nélkül ő sem állja.

— Ha mán a bótosnak sem kell, akkor csakugyan nagy baj van, — aggodalmaskodik ő is.

— Micsoda baj van, Están bá? — kérdik többen.

— Micsoda? Hát acsoda, hogy ha a sárga csitkó sárga számár, én nem vagyok a!

— Erre osztán én es aszondom, amijzen az arany, ojjan a szavallat es, — jelenti ki a leghatározottabban Kuncsorgó.

— Van még ellenpárt es! — kiáltják valamennyien.

Az általános zavarban Dani bá egy köre áll s onnan kiáltott a székekre:

— Atyámfiak, székely testvérek!

— Hajjuk! Hajjuk! — kiáltja mindenki s egyszerre Dani bá körül csoportosult mindenki.

— Tuggyák-e, hogy mi a becsület?

— Hogyne tudnók! — felelik rá kórusban.

— No hát, aki tuggya, az ájjon es ide mellém s kiáltuk egy szüvel: Éjjen Zandirhám!

— Éjjen Zandirhám! — kiáltotta rá mindenki, még pedig felette nagy lelkesedéssel.

— Hát akkor indulás a szavalláshoz! — hangzik az új vezényszó.

Erre aztán megindult a tömeg a szavazóhely felé. Öröm és lelkesedés fogott el mindenkit s mintha valami lidércnyomás alól szabadultak volna fel, a jókedvük olyan határtalan volt.

Menetközben Dani bá a gyalogbótos közelébe furakodott. Karonfogta s bizalmasan kezdett vele beszélgetni.

— Jó komám, gyalogbótos, dicsérem az eszed. Ezt, én úgy látom, te jól esenáltad. De ne féjj, az aranyakat sem hajigáljuk el, met egészen neked sem hiszünk . . . No, sugd meg nekem, ugy-e, te vagy a hamis, nem az arany?

Aranydollár,

és fontra szóló zálogleveleket, kötvényeket, fixkamatozású papirokat pengő ellenében vesz és elad **Barna-bank**, V., Nádor-utca 26. Telefon: 213—16.,

104—67.

X.

„Győzött az igazság!”

Mig folyt a szavazás, azalatt lázas sietséggel készültek, hogy az új főrabonbánt illő módon fogadhassák. Ez a fogadtatás egyuttal a beiktatás is. A helye a nagy áldozó oltár előtt elterülő térség. Itt az egész választóközönség jól elfér.

Az ünnepség színhelye voltaképpen az oltár és ez elég magasán áll s ha ehhez számítjuk, hogy az oltárhoz még néhány lépcsőn kell felmenni, elképzelhetjük, hogy itt a közönség az ünnepnek legapróbb részletét is jól láthatja. A felső lépcső és az oltár között elég tágas tér van, melyen nemcsak a trónszéknek, hanem még az előkelő emberek számára is bőségesen van hely. Ezek a székek ott állandóan készen állanak s az ilyen ünnepélyes alkalmakkal csak fel kell díszíteni. Ezzel bajlódtak most is. A székekre medve-, vagy más drága bőrrel terítették s székek elé és a lépcsőre szép keleti szőnyeget hoztak.

Az urak ezuttal a munkában csak immel-ámmal vettek részt. Bántotta őket annak még a gondolata is, hogy ezt a munkát hátha a Csámpás tiszteltére végézik? Ezt annyira szégyenlették volna, hogy még arra is gondoltak: talán meg sem jelennek az ünnepélyes fogadtatáson.

Annál nagyobb szorgalommal intézett mindent Csicserné. Ott volt ő mindenütt. Rendelkezett, utasított s ha valamit nem csináltak kedve szerint, még szitkozódott is. A trónszékre a saját lakásából a legkedvesebb medvebőrt hozatta el. Mindent elkövetett, hogy ez olyan szép legyen, amilyent még csak nem is láttak itt soha.

Ő nem kételkedett a sikerben s már most úgy viselte magát, mint egy vérbeli görög anyacsászárné.

De hát mióta világ ez a világ, a szerencse kereke forgása mindenkor felette szeszélyes vala. Azt sohasem lehet előre tudni, hogy mikor melyik fentője kerül feljül. Ez a kerék a főrabonbánt választó helyen is ilyen szégyenesen fordult, de nem a Csicserné kedve szerint. Az első szavazó ajkáról a Zandirhám neve hangzott el s utána aztán senki ott más nevet nem hallott. S mint mikor egy nagybeteg élet és halál között fetreng az ágyában s aztán egyszerre elmúlik a láza s a beteg megérzi, hogy már túl van a veszedelmen: olyan formán érezte magát a székely nemzet is a választás végével.

(Folytatjuk.)

VÁSÁR ÉS PIAC

Fővárosi árak május hó 22-én.
GABONATÖZSDE.

Készárúpiac. Buza tiszai 77 kg-os 11.80—12.10, 78 kg-os 11.90—12.20, 79 kg-os 12—12.30, 80 kg-os 12.10—12.40; felsőtiszai 77 kg-os 11.75—11.90, 78 kg-os 11.85—12, 79 kg-os 11.95—12, 80 kg-os 12.25; jászszági, fejmegyei, dunántúli, pestvidéki, bácskai 77 kg-os 11.70—11.85, 78 kg-os 11.80—11.95, 79 kg-os 11.90—12.05, 80 kg-os 12—12.15. Pestvidéki rozs 6.55—6.65, egyéb 6.65—6.75; sörárpa, elsőrendű 12.50—13.50, másodrendű 12—12.50, harmadrendű 11.50—12; takarmányárpa, elsőrendű 11.30—11.50, másodrendű 11.10—11.20; zab, elsőrendű 12.50—12.70, másodrendű 12—12.50; tenyéri, tiszántúli 10—10.10; buzakorpa 9.65—9.75; 8-as liszt 11.75—12 pengő méter mázsánként.

Határidőpiac. Buza májusra 12.38—12.39, júniusra 12.12—12.18. Rozs júniusra 6.82—6.85. Tenyéri májusra 9.80, júliusra 10.56—10.58, augusztusra 10.87—10.92 pengő méter mázsánként.

Vetőmagpiac. Mauthner Ödön magtermelő és magkereskedelmi rt. heti jelentése: Belföldön csak lucernamagra érkeztek kisebb rendelések, külföldről fehérheremag iránt érdeklődtek. A keresett cikkek közé sorozhatók: szudánfü, kölesfélék, fűmagvak és fűmagkeverékek, muharmag, továbbá étkezési célra Viktória borsó és bab. Új bíborheremag állandó külföldi érdeklődés tárgyát képezi. — A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos jegyzései 100 kilónként, budapesti paritásban: tökmag, nagy 30—31, kis 27—28, dohos 21—21.50; mák (kék) 42—43; borsó Vikt. 13—15; lencse nagy 22—25, közép 16—18; bab: fehér gyöngy 13.50—14.50, dunai szokvány 13—13.25, dunántúli szokvány 12.20—12.70, felsőm. szokvány 12—12.50; muharmag 9—10 pengő méter mázsánként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 7.85, borsóhéj 8, borsókorpa 8, buzakonkoly 8, konkolydara 9, lenmagpogácsa 13.50, napraforgópogácsa 10.50, repcepogácsa 8.50, répszelet, szárított 9, rozskonkoly 7.50, rozskorpa 9, rozstakarmányliszt 11.75, tökmagpogácsa 14.50 pengő méter mázsánként.

Takarmányvásár. Réti széna másodrendű 4.40—5, harmadrendű csomagolásra 3.50—4, lucernaszéna, új 5.50—7.50, alomszalma, másodrendű 2.50—2.80, zsupszalma 6.50—7.30 pengő méter mázsánként, zsupszalma, 1 kéve 30 fillér.

Tenyészmarhák és jámosökrök. Elsőrendű belföldi jámosökrök (tarka) és beállítani való tinók 42—45, elsőrendű belföldi jámosökrök (fehér) 42—45, másfél éves tinók 38—42, másfél éves üszök 38—42, fiatal, friss fejős tehén 50—60 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Borjuvásár. Élő borjúk, belföldi szopós: elsőrendű 68—76, kivételesen 78, másod-

rendű 60—67, harmadrendű 50—58 fillér kilogrammonként.

Lóvásár. Csikó 25—50, könnyebb kocsiló (hintős és jukker stb.) 300—400, igás kocsiló (nehéz nyugati fajta) 270—500, igás kocsiló (könnyű nyugati fajta) 145—330, szamár 80, alárendelt minőségű 20—30, vágólovak 35—120 pengő darabonként.

Sertésvásár. Elsőrendű 75—78, közép 74—77, silány 68—70 fillér kilogrammonként elősúlyban.

Juhárak. Külföldnek megfelelő prima, fiatal bárányok, darabonként 40—42½ kg sulyban 40—42, külföldnek megfelelő prima fiatal ürök, darabonként 50 kg sulyban 40—42 fillér kilogrammonként, valamennyi gazdaságban, etetés-itatás után mázálva, 3 kg sulylevonással.

Gyapju. (A Futura R-T. gyapjuosztály jelentése.) A III. sorozatu londoni aukció május hó 11-én zárult és az erre vonatkozó jelentések merinónál további 5—10 százalékos áresésről számolnak be. Az irányzat ellanyhulását a május 21-ig meghosszabbított német gyapjubeviteltilalommal magyarázzák. Az elmúlt hét hazánkban is, nyomot hangulat mellett, telt el. A becsülöttség a gyapjuárakat május hó 17-iki ülésében a londoni események folytán kilogrammonként 7 fillérrel csökkentette. A gyenge irányzat és különösen az erősen megcsappant kereslet miatt, fokozott mértékben előtérbe kerül a július 5-iki budapesti aukció.

Nyersbőr. Marhabőr, 45 kilógó, magyar 0.68, tarka 0.78, borjubőr hosszú lábbal 1.10 pengő kilogrammonként. A Dunántulon a tarka marhabőrért 80—85 fillért fizetnek kilónként.

Tej és tejtermékek: Teljestej 32, tejszín 240—280, tejfél 120—150 fillér literenként. Centrifugált vaj 280—320, szedett vaj 220—240, tehénúró 60—80, juhsajt 150—200, grófi 220—240, trappista 140—240, emmentáli 220—340 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élőbaromfi: Tyuk 1.80—3, csirke 1.60—2.50 pengő darabonként. — Leölt baromfi: Tyuk 1.10—1.50, csirke 1.60—2.50, ruca, hizott 1—1.40, lud, hizott 1—1.40, pulyka, hizott 1.10—1.30, pulyka, sovány 0.80—1, libamáj 3—7 pengő kilogrammonként. Teatojás 5—6, főzőtojás és apró 3.8—4.5 fillér darabonként.

Zsir és szalonna: Szalonna, olvasztani való 1.10—1.32, sózott, kenyér 1.30—1.80, füstölt 1.40—1.80, háj 1.28—1.40, tepertő, zsiros 1.20—1.80, sertézsír, helybeli 1.24—1.32 pengő kilogrammonként.

Halpiac. Ponty, élő, nagyság szerint 1.20—1.60, harsca 1.60—3.60 pengő kilogrammonként.

Fűszer, mák, méz, szappan. Paprika, édes, nemes 4.40—5.60, féledes 4—4.40, rózsza 3.20—3.60, erős 2.80—3.20, kereskedelmi 2.40—2.80, mák, kék 0.52—0.80, pergetett méz 1.40—1.60, háziszappan, szín 1.20—1.40, közönséges 0.80—0.96 pengő kilogrammonként.

Zöldség: Sárgarépa 8—20, petrezsezselyem 10—20, zeller 40—90, kalarábé 3—20 (drb), karfiol 120—180, vörshagyma, makói 6—10, közönséges 5—10, fokhagyma 16—40, savanyított káposzta 24—40, kelkáposzta 30—80, fejessaláta 1—6 (drb), torma 40—140, burgonya, újdonság 20—46, őszi rózsza 8—10, nyári rózsza 10—14, Ella 8—10, kifli 14—20, tömör csiperkegomba 100—220, mezei csiperkegomba 100—140, zöldpaprika, apró, hegyes 4—10 (drb), nagy, tölteni való 12—32 (drb), tök, főző 60—100, uborka 90—140, paradicsom 600—800, zöldbab 240—500, zöldborsó, hüvelyes 16—32, sóska 12—28, paraj, tisztított 14—30, spárga 40—80 fillér kilogrammonként. Hónaposretek csomóként 3—12 fillér.

Gyümölcs: Alma 44—70, szamóca 200—600, eper 40—160, köszméte 20—40, sárgadinnye 800—1000, dió 110—140, dióbél 320—440, mogyoró, olasz 240—300, mogyoróbél 300—400, héjazott mandula 380—700, mandula, zöld 40—60 fillér kilogrammonként.

Szesz és szeszitalok. A szeszárak változatlanok. Fogyasztási szeszben főleg a vidéki vevők részéről voltak vételek prompt és májusi szállításra. A detailforgalomban változatlan áron volt forgalom. Gyümölcspálinka: A főzdek részéről a kínálat e héten is gyébrebb volt és az árak változatlanul szilárdak. Törkölyt 3.20—3.30, seprőpálinkát 3.30—3.40, szilvóriumot 3.50—3.60, ó nyári árut 4, ó kék szilvóriumot 5 pengő ajánlottak 10.000 literfokonként, III. táblázat szerint, +3 százalékos forgalmi adó.

Fapiac. Az építkezések Budapesten és vidéken egyaránt csekély arányúak, a fogyasztás ennek megfelelően szűk keretek között mozog. A kereskedők raktárkészleteiket főként osztrák fenyőáruval egészítik ki. A tűzifában a forgalom gyenge. Árak budapesti paritásban, vagontételben a következők: bükkhasáb 325—330, dorong 265—270, cserhasáb 260—270, dorong 235—245, gyertyán hasáb 255—265, dorong 235—240, ákásasáb 240—250, dorong 230—235 pengő. Aprított bükkfa 4.20—4.30, cserfa 3.90—4, vegyes fa 3.80—3.90 pengő 100 kg-ként Budapesten, házhoz szállítva. Keményfában az üzlet gyenge, főként csak diófa iránt van érdeklődés.

Idegen pénzemek vételi és eladási ára május hó 22-én. Az első szám azt az összeget jelenti, amelyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A második szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. Száz pengőnél többre kerül száz darab: Angol font 1745—1785, dollár 339.90—343.90, kan. dollár 335—345, hollandi forint 231.90—233.90, német márka 136—137.60, svájci frank 110.70—111.65 pengő. — Száz pengőnél kevesebbe kerül száz darab: Csehkorona 14.03—14.20, szerb dinár 7.80—8.30, francia frank 22.30—22.50, lengyel zloty 64.75—65.35, román leu 3.42—3.46, bolgár leva 4—4.15, olasz lira 29.90—30.25, osztrák schilling 80—80.70 pengő.

KIADJA:
„FALU” ORSZÁGOS FÖLDMIVES-
SZÖVETSÉG
FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ:
MAYER EMIL

A BUDAPESTI RÁDIÓ

MŰSORA: 1934. MÁJUS 27—JUNIUS 2.

BUDAPEST I. 550.5 m

Vasárnap V. 27

9.15: Hírek. 10—10.55: Református istentisztelet; prédikál Berezky Albert lelkész. 11—12.05: Egyházi népének és szentbeszéd; prédikál P. Jánosi József Jézus-társasági atya. 12.10: Kivimäki, Finnország miniszterelnökének és Gömbös Gyula miniszterelnöknek rádió-nyilatkozata. 12.30: Szántó Tivadar-émlékhangverseny. Közreműködik Hubay Jenő dr. (hegedű), Stefániai Imre (zongora), Zathureczky Ede (hegedű), Farnadi Edit (zongora) és a Waldbauer—Kerpely vonós-négyes; komoly zeneművek. 13.45: Időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés. 13.50: A rádió júniusi tárgysorsjátékának ismertetése. 14.05: Hanglemezek; operarészletek, műdalok. 15: Székács Elemér: „Időszerű gazdasági tanácsadó”. 15.45: Bura Sándor cigányzenekara. Közben kb. 16.30: „Petőfi nem alkszik”. Földessy Gyula előadása. 17: A cigánymuzsika folytatása. 17.20: „Titkos irások a magyar történelemben.” Török Pál dr. előadása. 17.50: Közvetítés Nápolyból. A futballvilág bajnokság keretében Magyarország—Egyiptom válogatott futbalcsapatainak mérkőzése. 19: „Tietek a világ”. Surányi Miklós előadása. 19.30: Molnár Imre dr. énekel, zongorán kíséri M. Hir Sári; magyar szerzők művei. 20.15: Szimfonielőadás a Studióból. „Az új rokon”. Vigjáték 3 felvonásban. Irta Csathó Kálmán. 22: Hírek, sporteredmények. 22.30: Ünneplő zenest a Hősök Emléknapja törvénybeiktatásának 10-ik évfordulóján. Közvetítés a Zeneművészeti Főiskolából.

H é t f ő 28

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: 1. Nevezetes földrendések. 2. Tíz perc virágápolás. (Felolvasás). Közben: Hanglemezek. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó stb. 12.05: Polónyi Elemér zongorázik, Moór Julia énekel zongorakísérettel; komoly zene. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés stb. 13.30: Az államrendőrség zenekara: szórakoztató zene. 14.40: Hí-

rek, piaci árak. 15.30: A rádió diákkféltő-órása: „Csobánc”. 16: Asszonyok tanácsadója. 16.45: Időjelzés stb. 17: Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; szórakoztató zene. 18: Német nyelvoktatás. 18.30: Váczi Károly klarinétózik zongorakísérettel. 19: „A honfoglaló magyarok hatása Nyugateurópa műveltségére”. Darkó Jenő dr. előadása. 19.30: Hanglemezek; táncdalok. 20: „Ujitások és könnyítések a posta-, táviró- és telefonszolgálatban”. Szalay Gábor báró előadása. 20.30: Az Országos Liszt Ferenc Társaság hangversenyének közvetítése; komoly zene. Utána kb. 22.30: Hírek stb. 22.50: Bura Károly cigányzenekara. 23.30: Iniczky Jazz-zenekar.

K e d d 29

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: 1. Apróságok a posta történetéből. 2. Képek Kasgárból. (Felolvasás.) Közben: Hanglemezek. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Székács Elemér férfikvartettje; karénekel. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Szalai Pepita Gyula cigányzenekara. 14.40: Hírek, piaci árak. 16: „Vidám eserkész-történetek.” Rába Leó előadása. 16.45: Időjelzés, stb. 17: Munkásfélóra. 17.30: Göllerich Gizella zongorázik. 18: Francia nyelvoktatás. 18.25: Az Operaház előadásának közvetítése: „Siegfried.” Zenéjét és szövegét írta Wagner Richard. Az I. felv. után: Hírek. A II. felv. után: „A Rádióélet” sportrejtélyversenye. Az előadás után: Időjárásjelentés. 23.05: Koleszár András szlováknyelvű előadása Mikszáth Kálmánról. 23.25: Veres Lajos és cigányzenekara muzsikál, Kalmár Pál énekel.

S z e r d a 30

6.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45: Hírek. 10: 1. Hazátlan oroszok. 2. Kézimunkák. (Felolvasás.) Közben: Hanglemezek. 11.10: Vízjelzőszolgálat. 12: Déli harangszó, stb. 12.05: Hanglemezek; operariák, dalok, nóták. Közben kb. 12.30: Hírek. 13.20: Időjelzés, stb. 13.30: Losonczy-Schweitzer Oszkár szalonzenekara: szórakoztató zene.

14.40: Hírek, piaci árak. **15.30:** A rádió diáktfélórája: „A lélek diadala.“ **16:** „Milyen legyen az otthonunk nyáron.“ Simon Blanka előadása. **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** Lakatos Gyula cigányzenekara. **18:** Olasz nyelvoktatás. **18.30:** A Magyarországi Élelmezési Munkások Szövetsége Dalárdája és a Budafoki Munkás Dalkör. **19.20:** Kis színpad: „Ködben.“ Rádiójáték 3 hangképben. Irta Kilián Zoltán. **20.10:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; komoly zene. **21.10:** Hírek. **21.30:** „Régi szép időkben.“ Operettrészletek. Előadja Sándor Erzsébet, Halmos János és Palló Imre dr. **22.30:** Időjárásjelentés. **23.35:** Lakatos Tóni cigányzenekara. **23.15:** Zeitinger Jenő zongorázik. Végh Sándor hegedül zongorakísérettel; komoly zene.

Csütörtök 31

9.30: Hírek. **10:** Egyházi ének és szentbeszéd; prédikál Kovács Sándor debreceni lelkész. **12.15:** Időjelzés, stb. **12.30:** Az Operaház tagjaiból alakult zenekar; komoly zene. **14:** Hanglemezek; operaáriák, műdalok. **15:** Leányok órája. Összeállította Tutsek Anna. **16:** Magyar Imre cigányzenekara. **17:** Löcherer Béla: „Az ipari tej értékesítése.“ **17.30:** Rékai Miklós hárfázik. **18:** „A török hódoltság mecsetei Budán.“ Lechner Jenő előadása. **18.30:** Fehér Ilonka hegedül zongorakísérettel; komoly zene. **19:** Népszínmű-előadás a Stúdióból. „Hanka.“ Népszínmű dalokkal, három részben. Irta Almási Tihamér. Rendező Kiss Ferenc. Utána kb. **20.40:** Hírek, stb. **21:** A bécsi rádió-állomás műsorának közvetítése: „Rádió-egyveleg.“ **22.45:** Veres Károly cigányzenekara. **23.30:** Nógrády Guidó jazzzenekara.

Péntek VI. 1

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **9.45:** Hírek. **10:** Időszéri apróságok. (Felolvasás.) **Utána:** Hanglemezek. **11:** Közvetítés a tornászvilág bajnokságról, az új ügétversenypályáról, stb. **12:** Déli harangszó. **12.30:** Hírek. **12.50—14.10:** Az 1. honvédegyezred zenekara; szó- rakoztató zene. **14.40:** Hírek, piaci árak. **15.30:** A rádió diáktfélórája: „A gyapju-

nyrástól a ruháig“. **16:** „Vitorlázás a Balatonon“. Kaposi-Klaszok Ödön előadása. **16.45:** Időjelzés stb. **17:** Budapesti Egyetemi Énekkarok. **17.50:** „Utazás Chikébe“. Matolay Tibor utirajza. **18.20:** Sport hírek. **18.40:** Kerntler-trió; komoly zene. **19.30:** A Zeneművészeti Főiskola operai növendékeinek vizsgálati előadása. **Színhelyen:** A rádió külligi negyedórája. **Az előadás után hírek, stb. 22.40:** Horváth Rezső cigányzenekara muzsikál, Ignáth Gyula énekel.

S z o m b a t 2

6.45: Torna. **Utána:** Hanglemezek. **9.45:** Hírek. **10:** 1. Magyar népmesék. 2. Vitézi énekek. (Felolvasás.) **Közben:** Hanglemezek. **11.10:** Vizjelzőszolgálat. **12:** Déli harangszó, stb. **12.05:** Bertók István énekel, Szeless Béla hegedül; komoly zene. Közben kb. **12.30:** Hírek. **13.20:** Időjelzés, stb. **13.30:** Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara; szó- rakoztató zene. **14.40:** Hírek, piaci árak. **16:** „Ezermester-műhely.“ Ifjúsági óra. **16.45:** Időjelzés, stb. **17:** „Missziós üzenetek.“ **17.30:** Hanglemezek; komoly zene. **18.10:** Mit üzen a rádió. **18.40:** Magyar nóták. Előadja Karácsonyi Margit és Mursi Elek cigányzenekara. **19.50:** Három vidám egyfelvonásos. Rendező Gyarmathy Sándor. **20.50:** A spanyol európai hangverseny II. részének közvetítése Madridból; komoly zene. **22:** Hírek, stb. **22.20:** A Mándits jazzzenekar. **23:** Toll Árpád cigányzenekara muzsikál, Lipóczky József énekel.

BUDAPEST II. 834.6 m

Vasárnap, május 27., délután 12.40—13.40: Szalonzenekar. **15—15.45:** Hanglemezek. — **Hétfő, május 28., este 21.10—22.10:** Szalonzenekar. — **Kedd, május 29., este 18.40—21:** Szalonzenekar. **20.30—21:** Hanglemezek. **21.05—21.40:** Cigányzene. — **Szerda, május 30., este 20.15—21:** Hanglemezek. — **Csütörtök: május 31., délután 12.40—13.30:** Cigányzene. **17—17.30:** Hanglemezek. — **Péntek, június 1., este 18.45—19.25:** Szalonzenekar. — **Szombat, június 2., este 18.15—18.35:** Hírek. **21.10—21.50:** Jazz.

A RÁDIÓ címe:

Budapest, VIII, Sándor-utca 7